

Quo vadis

študentský nezávislý občasník

2

2015/2016
ročník:13

William

HIT s názvom HIT

Na káve u Pabla

Časopis Gymnázia sv. košických mučeníkov

Quo vadis

časopis Gymnázia sv. košických mučeníkov
v Košiciach | www.gkmke.sk

Dobrovoľný príspevok: 1€

Obálka vpredu: prehliadka (foto GKM)

Obálka vzadu: koláž (foto GKM)

Tlač: Typopress Košice - Myslava

Náklad: 150 ks

Uzávierka: 23.06.2016

Editoriál

Milí „spolumučeníci“, ani sme sa nenazdali a cieľová čiara je na dosah ruky. Máme za sebou desať mesiacov, pre niektorých úspešných, pre iných menej úspešných. Prežili sme výnimočné chvíle, ktoré so sebou priniesli radosť, ale aj také, ktoré do našich životov vniesli smútok, trápenie či sklamanie. Nadobudli sme nové skúsenosti, vedomosti. Navštívili sme rôzne mestá a miesta. Máme zážitky, ktoré budeme rozprávať svojim vnúčatám. V našich fotoalbumoch pribudli fotografie s nezabudnuteľnými momentmi a s tvármi ľudí, čo sú nášmu srdcu najbližší. Všetky tieto pocity a momenty sa udiali preto, aby sme sa posunuli ďalej.

Posúvame sa vpred každým dňom, každou minútou a, pravdupovediac, nie stále máme chuť urobiť ďalší krok. Mnohí z nás, keď sa pozrú za seba, by radi zmenili svoje rozhodnutia, chceli by vidieť úspechy, zmazať sklamania. Radi by pozmenili pár chybných krokov. Myslím si, že vrtanie sa vo veciach, ktoré sa už stali, je zbytočné. Sme mladí ľudia, máme pred sebou celý život a.....a leto.

Krásne horúce leto, plné usmievaných lúčov a slnečnej nálady. Vybehnite na pláž, cíťte piesok na nohách a vietor vo vlasoch. Užite si každý moment a nepremárnite ani jedinu chvíľu vášho leta. Vezmite svoje celoročné úspory, kúpte si lístok, neváhajte a cestujte. Tvárte sa aspoň na chvíľu, že váš lístok za dobrodružstvom nie je spiatocný.

Summer is filled with breaking rules and standing apart, ignoring your head and following your heart.

Zuzana Matiová,
šéfredaktorka

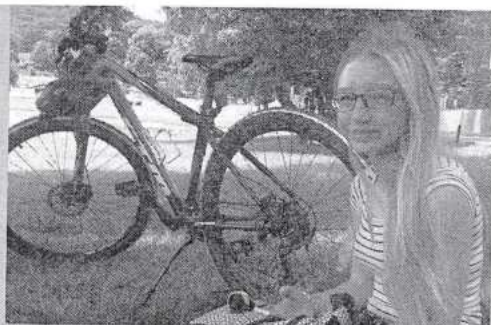
Matiová

Nenechajte si ujst'

Vlakom až za horizont

Trištvrtina z nás kričala od bolesti zo svalovky, no a zvyšok sa z nás smial. Dúfajúc, že na nás čaká prevažne rovinka, sme sa teda premohli a začali šliapať do pedálov.

strana 15

Krajina Shamrocka

Titanic museum a miesto, kde bol postavený Titanic, bol jedným z najväčších zážitkov vôbec. Mnohé osobné veci po pasažieroch, pamätná tabuľa zosnulých a samotná budova múzea vypovedajú ...

strana 18

Editoriál	2	I want to ride my bicycle	40
Nenechajte si ujst'	3	Univerzálna reč ľudstva?	41
Mučeníci si prvýkrát zaplesali	4	Keď ju miluješ...	42
Sánkované na blate	6	Povedz mi, čo ješ	43
Život z inej perspektívy	9	Le Paris	44
Na káve u Pabla	12	Apokalypsa - reálna hrozba?	46
Vlakom až za horizont	15	HIT s názvom HIT	47
Krajina Shamrocka	18	Hmatateľná láska	48
Philos hippos	20	Šesťdesiatka na krku	50
Brave Kids 2016	22	Peniaze, penéži, peníže...	53
Noc zázrakov a splnených snov	24	Stala som sa vládcom ríše lenivých	56
William	28	Sledovačka	58
Podstata výberu	32	Bertina polička	60
Športu zdar a behu zvlášť	34	S. H. V.	62
GO, ZUZU, GO!!!	36	Vlastná tvorba	63
A je to tu zas	38	Lotkoviny	66

Mučeníci si prvýkrát zaplesali

Nápad prišiel v decembri a v januári sa už konal ples. Ples pre všetkých študentov, súčasných i bývalých, zamestnancov a priateľov školy. V hoteli Centrum sa pomaly zbíhali ľudia, obvykle brázdiaci školské chodby. Chlapci sa premenili na galantných gentlemanov a dievčatá si vyskúšali úlohu Popolušky.

„Pred plesom som mala zmiešané pocity. Neverila som, že to dobre dopadne, ale opak bol pravdou. Program bol dobrý, jedlo vynikajúce a zábava skvelá. Ešte aj teraz ma bolia nohy. Som rada, že som nakoniec išla,“ pousmiala sa Mima, študentka druhého ročníka.

Dámy, ktoré prišli na ples, dostali bielu ružu a na každého čakal na stole citát.

Večer bol naozaj prepracovaný do detailov. Každého osobitne privítala pani riaditeľka s pánom zástupcom. Dámy, ktoré prišli na ples, dostali bielu ružu a na každého čakal na stole citát.

Cieľom bolo podporiť vytváranie vzťahov v neformálnej atmosfére.

„Myšlienkou plesu bolo spojiť v rovnakom čase na jednom mieste pedagogických i nepedagogických zamestnancov školy, študentov terajších i bývalých a aj rodičov. Cieľom bolo podporiť vytváranie vzťahov v neformálnej atmosfére. Myslím, že sa to podarilo,“ vyjadrila sa riaditeľka spojenej školy, RNDr. Adriana Bariová. Program zabezpečili študenti gymnázia, súčasní i bývalí. Tancom potešila Viktória Vargová, ktorá so svojim tanečným partnerom zatancovala nádherný valčík a neskôr predviedla aj choreografiu latinsko-amerických tancov. Na ľudovú nôtu zahrli súrodenci Szalonovci, absolventi Základnej školy sv. Košických mučeníkov a niektorí z nich sa potili pri písomkách aj v laviciach nášho gymnázia. Iných to ešte len čaká...

„Keďže obdobie najjednoduchšieho vekového s časom vôbec nym po sv. Zuzka na hudbu piesní.

Od hran roči

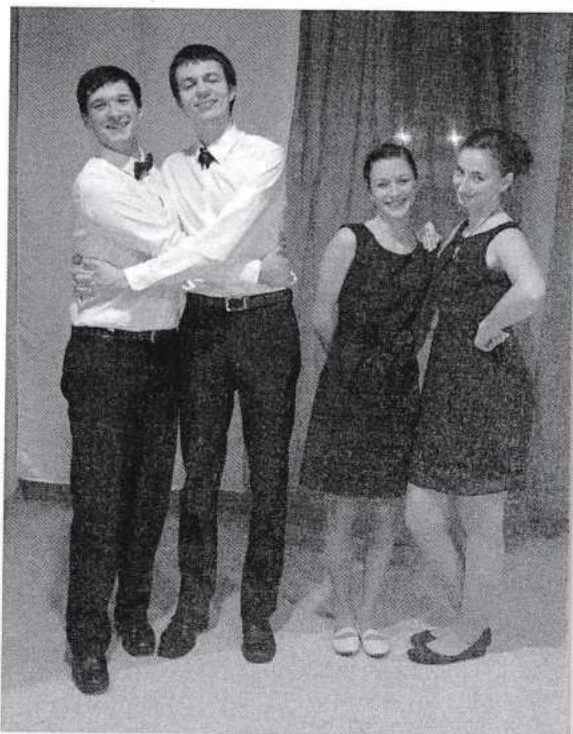
Medzi to na „vrelorí. Dá DJ M cez sl siateho Každý vala d

„Keďže ples sa koná počas skúškového obdobia, rozhodnúť sa ísť naň nebola tá najjednoduchšia vec. Predsa len si človek musí dobre rozmyslieť, ako naloží s časom. Svoje rozhodnutie som však vôbec neoľutovala. Potešila som sa známym tváram. Všetkým,“ prezradila nám po svojom vystúpení bývalá študentka Zuzka, ktorá si v rámci programu zahrála na husliach a zaspievala pár ľudových piesní.

Od ľudoviek cez slovenskú i zahraničnú hudbu dvadsiateho storočia až po tú dnešnú, modernú.

Medzi programom a skvelou večerou to na tanečnom parkete, samozrejme, „vrelo“. Tancovali všetci. Mladí i starí. Dámy aj páni. Učitelia aj študenti. DJ Martin zahrál všetko. Od ľudoviek cez slovenskú i zahraničnú hudbu dvadsiateho storočia až po tú dnešnú, modernú. Každý si prišiel na svoje. „Tancovačka trvala do tretej rána. Ale všetko sa raz skon-

čí. Dúfam, že budúci rok si dáme repete,“ dodala Mima, študentka druhého ročníka.

Sánkovanie na blate

Predpovede počasia sa už druhý týždeň točili okolo dažďov a vysokých teplôt a my sme sa chystali na lyžiarsky zájazd. Ovešani lyžiarskym výstrojom a s malými dušičkami sme sa ráno stretli na vlakovej stanici. Na strechu padal dážď a s každou kvapkou pomaly, ale isto odtekali naše nádeje na peknú lyžovačku. V rozhovoroch občas bolo počuť slovo útechy či povzbudenia, no ani sám utešovateľ akoby neveril vlastným slovám. Dážď kruto mačal majestátne kopce navôkol, ktoré by sme tak radi videli pod krásnou bielou prikrývkou. Ale keď už nie počasie, tešil nás aspoň fakt, že sme boli týždeň bez školy.

Kĺzanie po blate

Výrok „kĺzanie sa po blate“ vystihoval naše prvé jazdy na lyžiach. Nejednen začiatočník skončil v blate. Mnohí zdolávali skokanské kopčeky, či stvárali rôzne

„vilomeniny“, aby maličký kopček dostal grády. Prestávku sme trávili za „piknikovým“ stolom s pánom vlekárom, ktorý nám vždy ochotne doniesol výborný čaj s rumovou príchuťou, k tomu milé slovo alebo radu. Po takomto dni sme večer túžili iba po jedinom - zahrabať sa do perín a spolu so spolubývajúcimi si pozrieť dobrý film. No naši učitelia mali iný plán. Išlo sa na omšu do „neďalekého“ kostolíka vzdialenom „sotva“ 6 kilometrov od našej ubytovne. :-)

Darčeky pod stromčekom

Po ďalšom upršanom dni sa nám večer dvíhala nálada z hrozného dňa. Tak sme sa navzájom navštevovali na izbách, ohaďzovali vankúšmi, stavali záhadné drevené mačky pred učiteľské dvere... Pri večernej „inventúre“ väčšine niečo chýbalo – dievčatám mäkké teplé papučky a chlapcom

zase t
vždy
dokon
zmizn
hadou
pretož

Vým
Prší, p
li situ
sme s
Rozhe
tý sva
do Ta
krivol
na jeh
krútil
strach
nej ru
hlavy

zase teplé mikiny. Ráno sa však „straty“ vždy ocitli pred majiteľovými dverami a, dokonca, aj s darčekom navyše. Tajomné zmiznutia a znovuobjavenia zostali záhadou a tento jav dostal názov „Ježiško“, pretože nám všetkým pripomína Vianoce.

Výmena

Prší, prší, len sa leje... Tieto slová vystihovali situáciu aj tretí deň. Ani svah, na ktorom sme sa lyžovali, nás už vôbec nenadchýnal. Rozhodli sme sa opustiť vlekára, zodratý svah i čaj s príchutou a vybrali sme sa do Tatranskej Lomnice. Pri pohľade na dlhý krivolaký svah a vysoké lanovky smerujúce na jeho vrchol, sa nejdnému nováčikovi zakrútila hlava. Avšak problém s lístkami ten strach trochu oddialil. Ako sme držali v jednej ruke kuráciu nôžku a chlieb, zdvihli sme hlavy. „Sneží!“ zvolali sme takmer naraz.

Oči sa nám rozjasnili a srdce sa rozbúchalo radosťou. Snehové gule začali lietať kade-tade v povetrí a zopár sa ich takmer ušlo aj pani učiteľke. Dočkali sme sa nielen snehu, ale aj lístkov. Teraz nás už nič nezastaví!

Stúpanie vyššie a vyššie

Bolo nás na svahu málo, a tak sme sa mohli do syta vyšantiť. Ale táto radosť netrvala dlho. S pribúdajúcim snehom pribúdali aj ľudia. Pri lyžiarskych kreáciách treba byť obozretný a neplietť sa iným do cesty. Je to, žiaľ, takmer nemožné, a tak sme sa museli uspokojiť s adrenalinom len vo forme snehových skokov. Pod nohy sa nám plietli maličké deti, ktoré však niekedy lyžovali lepšie ako my, čiže lepšie povedané sme „zavadzali“ my im :-). Našťastie sme sa presunuli na vyššie svahy, kde nás privítali snehové bubny a neupravený sneh.

Chlapcisa snažili za každú cenu upútať, čo viedlo k mnohým úsmevným pádom. Samozrejme, zemskú príťažlivosť si vyskúšali aj dievčatá. Odrazu nás zaskočila nečakaná otázka vedúceho: „Skalnaté pleso alebo Čučoriedky?“. Táto ponuka platila len pre skúsenejších, no hlásili sa aj sebavedomí začínajúci, bez čiapky či rukavíc. Nuž najlepšie sa učí na vlastných chybách. Teplomer na Skalnatom plesu ukazoval 20 stupňov pod nulou, za nami sa týčil majestátny Lomnický štít. Krásny pohľad nám rezonoval v pamäti ešte dlho po tom, čo sme z Tatier odišli. Postupovali sme pomaly, aby sme predišli zbytočným zraneniam. Nerešpektovali to však všetci v našom okolí, a tak bola prvá zrážka na svete. Letela

som dole kopcom úplne dezorientovaná s akýmsi cudzím dievčaťom, ktoré mi tvrdo dopadlo na stehno. Kamaráti neznámej dievčiny sa nevedeli prestať smiať, mne to však smiešne vôbec nepripadalo, ale radšej som si len zahryzla do jazyka, vzala svoje lyže a vrátila sa späť na zjazdovku.

Star wars

Cestou do kostola bol tento adrenalínový zjazd predmetom mnohých rozhovorov, či už rozhorčených alebo vzrušených. Na spiaťtočnej ceste sme viacerí zacítili na našich chrbtoch bolesť - snehové gule od Bratislavčanov! Ako správni Košičania sme sa, samozrejme, bránili a „vojna dvoch svetov“ skončila až zásahom pedagógov :-).

Ready, steady, go!

Nakoľko sa náš pobyt v Tatrách krátil, posledný deň nás už veľa lyžovania nečakalo. Rozhodli sme sa ostať hore až dlho do noci a pozerat' Pána prsteňov. Ráno sme si lyžovanie užívali, akoby to malo byť poslednýkrát. Úplne na záver nás čakal slalom. Aj keď sa tento lyžiarsky zá- Len je jazd nezačal najslubnejšie, odchádzal jeden p sme všetci s dobrým pocitom, s úsmevom zmieni

Život z inej perspektívy

Len jedno mesto, len jedno stretnutie, len jeden príbeh a len jeden človek vám môže zmeniť život. Keby ste chceli niekomu priblížiť najlepšiu akciu mladých nádejných žurnalistov, presne takto by ste to povedali.

S obdobím jari prichádza v živote nádejných žurnalistov napätie. Celoročné zháňanie informácií, fotografií i námetov na dobré články a potom samotná realizácia časopisu. Na konci všetkej driny čakanie na pozvánku, ktorá je malou iskrou nádeje, že vaša celoročná práca nie je dobrá len ako dekorácia do poličky. V tej obálke sa však nenachádza len nádej na úspech, je v nej čosi omnoho viac...

ktoré ponúka novú perspektívu. Dostanete možnosť spoznať ľudí, ktorí vás chytia za srdce. Budete počuť príbehy, ktoré vás prinútia zamyslieť sa nad sebou.

S podobným príbehom sa nám zveril mjr. Ing. Martin Farkaš, príslušník Ozbrojených síl SR. Pred niekoľkými rokmi prežil veľkú leteckú tragédiu, ktorá zmenila nielen jeho život, ale aj život jeho rodiny. Možno ale bude stačiť, keď poviem slovo Hejce. Martin nám ukázal, že aj napriek všetkej bolesti, ktorej sa vám v živote dostane, dokáže človek nabrať silu, opäť sa usmievať a rozdávať pozitívnu energiu.

Štúrovo pero je, bezpochyby, podujatie, Poukázal na zákernosť niektorých

médií, na to, ako vedia rozmazávať a vrátať sa vo veciach aj napriek bolesti, ktorú človek prežíva. Apeloval na nás, možno budúcich žurnalistov, aby sme svoju prácu robili predovšetkým poctivo. Celú diskusiu Martin skromne skončil slovami: „Poznáte ma len kvôli tomu, čo sa mi stalo!“

Časopis Quo vadis získal Cenu Televízie Markíza 2. stupňa, prémium redakcie Obrana a 4. miesto v absolútnom poradí.

Nezabudnuteľná a obohacujúca bola beseda s Máriom Nicolini, zakladateľom Euroatlantického centra, úspešným absolventom Štúrovho pera, a s Ing. Andrejom Bánom, významným žurnalistom a skvelým fotografom, ktorý nám vysvetlil, že dokonale fotografie sa dajú odfotiť aj obyčajným fotoaparátom. V svete plnom technológií, ktoré zo dňa na deň napredujú, bolo užitočné počuť a vidieť, že realita je aj tak niekde úplne inde. Nemusíme mať najnovšiu techniku, aby sme zvečnili krásny moment. Hlavne nech má fotografia príbeh.

Svoj príbeh má už tradične aj výborná káva Julius Meinl, ktorú sme opäť dostali za básničku. Nabudení a nadopovaní kávou sme si vypočuli hodnotenie časopisov

Jedni b
tak nevy

**Vznikli
nické I
zís**

Ako to
nali búr
spravodl
mieste
konšpira
chvaty
z toho n

Druhý a
li len tak
dlhý. Na
le väčšia
práve je

Jedni od

Jedni boli pochválení, druhým to až tak nevyšlo a tretí majú doladiť detaily.

Vznikli nové kamarátstva i platonické lásky. Srdce našej Berty si získal sám Henrich Krejča.

Ako to už býva, večer na izbe prebiehali búrlivé debaty o tom, či sme boli spravodlivo ohodnotení a na akom mieste sa umiestnime. Vznikli rôzne konšpiračné teórie, výmeny názorov, záchvaty smiechu... Pravdupovediac, nič z toho na čo sme prišli, sa nenaplnilo.

Druhý a zároveň posledný deň sme zvládli len tak - tak. Rad na kávu bol nekonečne dlhý. Napätie sa stupňovalo, únava bola stále väčšia a väčšia. Každý naokolo dúfal, že práve jeho časopis získa tú najlepšiu cenu.

Jedni odišli domov s úsmevom na tvári, iní

so slzami v očiach. No všetci sme odchádzali s niečím, čo bolo spoločné. Skvelý pocit, úžasné spomienky, nádherní ľudia. Štúrovo pero to nie je len súťaž či pár dní strávených vo Zvolene. Sú to chvíle, keď zabúdate na všetky starosti a problémy, ktoré máte pri vydávaní svojho časopisu. Sú to nádherné chvíle, na ktoré spomínate celý život.

Na káve u Pabla

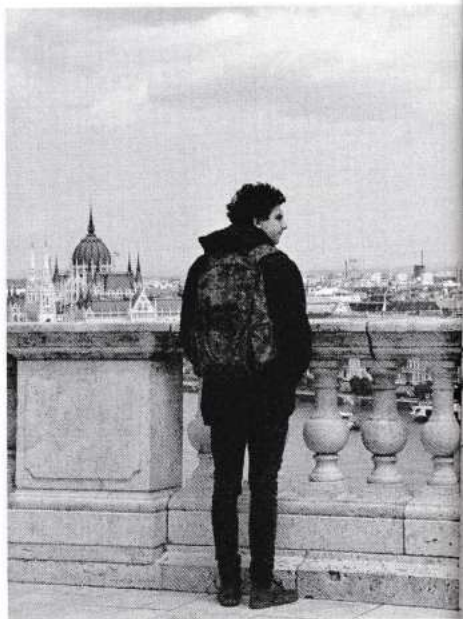

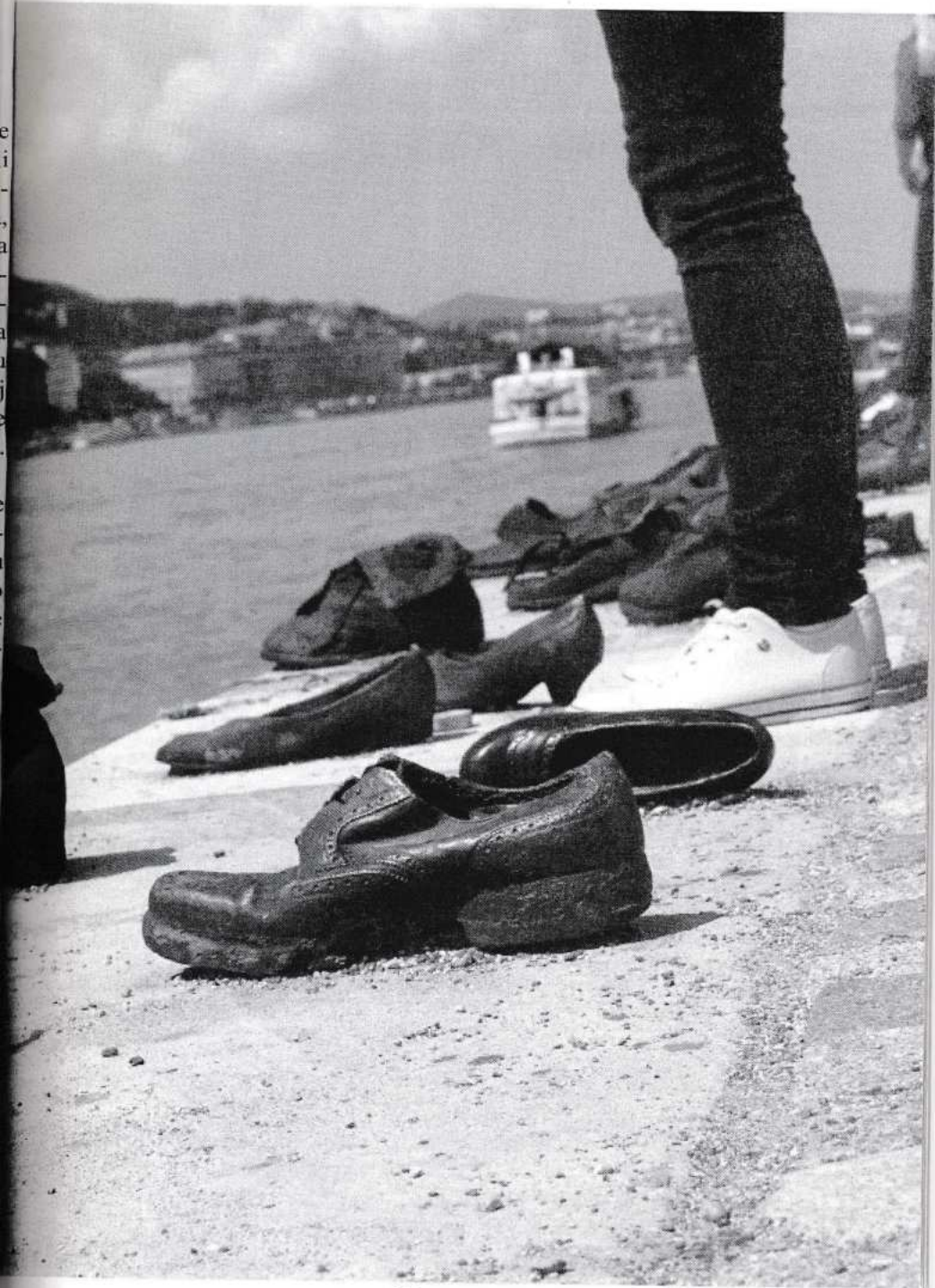
„Ideš?“
„Kam?“
„Na kávu.“
„A kde?“
„Do Budapešti.“

Aj tento rok sa naskytla príležitosť ísť do hlavného mesta Maďarska. Chceli sme vidieť diela slávneho španielskeho maliara – Pabla Picassa. Na výstave Picasso – Transfigurations, 1895-1972 sme mohli vidieť vyše 100 jeho diel. Maľby, kresby, sochy a iné diela z múzeí z Paríža, z Jeruzalema, z Bazileja,

z Bernu, z Moskvy a zo Stuttgartu. Práce boli z rôznych období jeho tvorby. Mohli sme vidieť realistické diela z jeho začiatkov, diela modrého či ružového obdobia a samozrejme, aj kubistické diela. Väčšina jeho diel zobrazovala ženy v kresle, sediace ženy či nahotu. Cítili sme sa ako odborníci na umenie, keď sme prišli k obrazu a bez čítania názvu sme spoznali už asi tretiu ženu v kresle. Cítili sme sa ako majstri a v odbore anatómia ľudského tela, keď sme sa snažili nájsť časti tela človeka na obraze.

Počasie nám prialo a nevynechali sme ani pohľad z Rybárskej bašty na skvostnú budovu Országház, známu ako budovu maďarského parlamentu. Prešli sme sa po Sečéniho reťazovom moste. Neobišli sme ani pamätník holokaustu. Topánky na brehu Dunaja v nás vyvolali zmiešané pocity

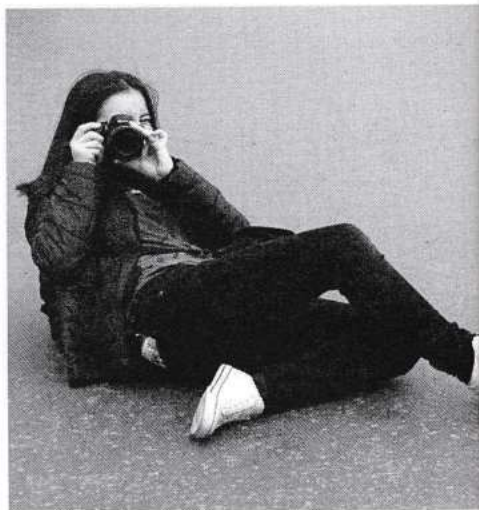

Mužské, ženské, ale i detské. Fašisti prinútili Židov vyzuť sa, potom ich zviazali reťazami. Jedného zastrelili a ten padol do Dunaja ťahajúc za sebou ďalších. Šetrili náboje. Topánky potom ponúkali na predaj. Teraz je tam okolo 60 párov topánok, no nie je možné odhadnúť, koľko ľudí takto zabili.

Ale dosť už vážnosti. Je dôležité poznať našu minulosť, ale žijeme v prítomnosti. A to nám pripomínali naše žalúdky. Bol čas na rozchod. V centre mesta sme dostali pár hodín voľna a mohli sme si robiť, čo sme chceli. Teda takmer. :-). Väčšina z nás využila čas na nákupy v obchodoch, ktoré sa v našich končinách nevyskytujú, alebo si posedela v kaviarni, ktorú by ste u nás hľadali márne. Ďalší si skočili na koláčik do legendárnej kaviarne Gerbeaud. Jednoducho sme si užívali veľkomesto.

Nakoniec sme sa v Bazilike sv. Štefana poďakovali za úžasný deň. Milo nás prekvapil spevácky zbor v chráme, kto-

rý nám na konto pripísal ďalší skvelý zážitok. Unavení, ale šťastní sme sadli do vlaku, ktorý nás zaviezol až domov. So smiechom sme sa na stanici rozlúčili a tešili sa zo šťastného konca. Teda, pre koho ako :-). Každopádne, sme si tento deň pripísali na zoznam tých nezabudnuteľných

Niektor
by sa d
dňa na
toto tro
a zdrav
o jeden
letov, u

Cestu m
v poho
viec. T
zo Zem
učiteľo
mu cy
viedli
poliach

Vlakom až za horizont

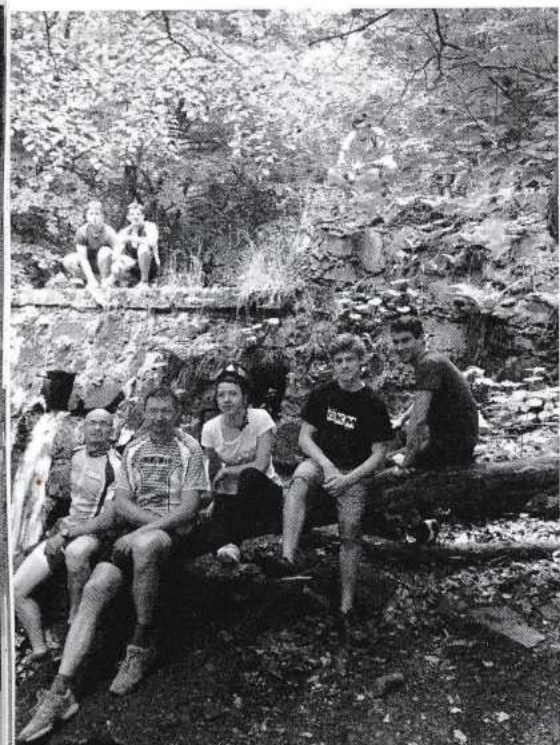
niekto maturoval a niekto si užíval. Aj takto
y sa dal opísať začiatok maturitného týž-
na na našom gymku. My, tretiaci, sme si
to trojdnie užívali na kurze ochrany života
zdravia pri slovenskom mori. A keďže ide
jeden z posledných našich tretiackych vý-
tov, užili sme si ho naplno tak, ako sa patrí.

estu na východ sme si trochu uľahčili
pohodlnom sedadle vlaku do Michalo-
ec. Tam sa k nám pripojil pán kaplán
o Zemplína. Od tej chvíle spolu s pánom
iteľom Gardošom udávali tempo náš-
u cyklistickému pelotónu a obaja nás
edli po okolitých rovinkách, kopcoch,
bliach, lesoch, po cestách i necestách.

**Študentom nižších ročníkov ra-
dím, aby si pred kurzom nejaký ten
kilometrik vyskúšali do kopca už
doma!**

Prvý deň nám ubehol rýchlosťou blesku.
Našou prvou zastávkou bola dedinka Vin-
né spolu s jej známym jazerom. Horskú
etapu, vraj na rozhybanie stehenných sva-
lov, sme absolvovali k zrúcanine Vin-
nianskeho hradu, po ktorom nás sprevá-
dzal kastelán v stredovekom oblečení.
Študentom nižších ročníkov radím, aby
si pred kurzom nejaký ten kilometrik vy-
skúšali do kopca už doma! Z hradného

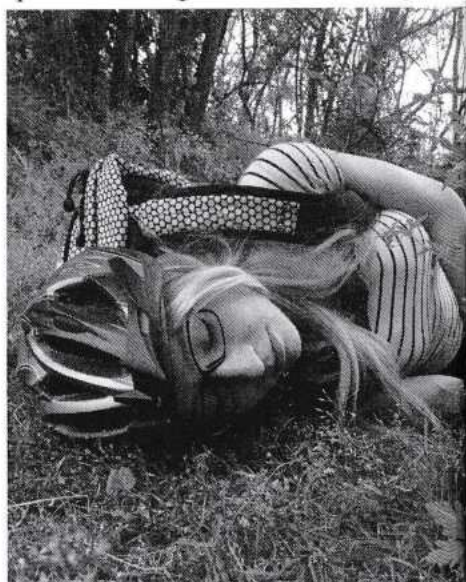

vrchu sa išlo perfektne. Až na „menší“ dym z našich brzd. Po menších opravách a zastávkach sme konečne dorazili do hotela. Nasledovala svätá omša, večera, no a na koniec to najdôležitejšie. Konečne posteľ.

Každý sa snažil dosiahnuť rekord v maximálke. Dokonca sa našli aj takí, ktorým na pribrzdzenie v zákrute nestačili ani brzdy.

Druhý deň bol viac bolestný ako bleskový. Pred nami bolo asi 55 kilometrov. Možno práve teraz si myslíte, že to nie je náročná vzdialenosť, no pre väčšinu z nás to bolo hotové peklo. Cieľom tentoraz boli Morské oko a Sninský kameň. Prvé problémy sa dostavili už pri nasadnutí na bicykel. Trištvrťina z nás kričala od bolesti zo svalovky, no a zvyšok sa z nás smial. Dúfajúc, že na

nás čaká prevažne rovinka, sme sa teda mohli a začali šliapať do pedálov. Prešli sme prvý kopec a aj prvú lúku s lesom sme rozdýchali. V Remetských Hámroch už väčšina mlela z posledného, no myšlienka na to, že nás čaká už iba 6 kilometrov, bola silnejšia, ako vôľa vzdať to. To ale bola chyba. Posledné kilometre boli najťažšie. Asi po hodine útrap a tlačenia bicyklov sme sa konečne vyškrabali na Morské oko. Sninský kameň bol pre väčšinu z nás už nedosiahnuteľný cieľ. A tak sme sa po oddychu pri kávičke a načerpaní akých-takých síl vydali na cestu naspäť. Tú by som prirovnala k slovu rýchlosť. Každý sa snažil dosiahnuť rekord v maximálke. Dokonca sa našli aj takí, ktorým na pribrzdzenie v zákrute nestačili ani brzdy. Duchovnú silu pri slávení omše sme načerpali v kostole v Remetských Hámroch. Z posledných síl sme sa dostali späť do hotela, kde na nás čakala posledná noc. Večer sme si spríjemnili opekaním, hraním logických hier či hádankami. Nešťastní z toho, že zajtra odchádzame, sme sa okolo polnoci uložili po náročnom dni do postele

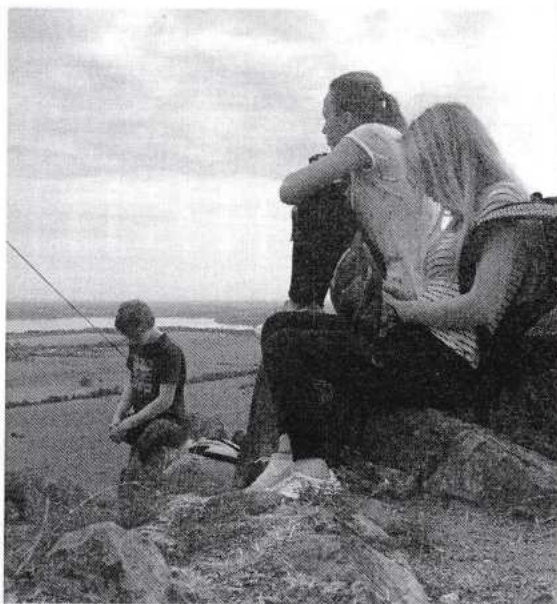
Až na pole.

Kto by deň ráno Pred nami núť vlastne skoro a cez kultúru hovoriť zili sme sa domov nečene sa zo st. A presť kolesá

Až na tie „skratky“ cez kukuričné pole. O pšenici radšej ani nehovorím.

Kto by to bol čakal. Svalovka bola na tretí deň ráno dvakrát horšia ako deň predtým. Pred nami bola už len jediná prekážka. Stihnúť vlak. Cestu do Michaloviec sme prešli skoro ako Peter Sagan. Až na tie „skratky“ cez kukuričné pole. O pšenici radšej ani nehovorím. Neprešla ani polhodina a doplazili sme sa do nášho cieľa. Celí dolámaní sme sa natiskali do plného vlaku a hybaj domov. Vytešení z toho, že si môžeme konečne vydýchnuť a poriadne pospať, sme sa zo stanice rozprchli každý svojou cestou. A presne tu sa náš tretiacky výlet na dvoch kolesách po „šafenom vychodze“ končí.

Krajina Shamrocka

Cestovanie je snom nejedného mladého človeka, ktorý chce naplno využiť svoje príležitosti a možnosti, aké mu svet ponúka. Ani ja nie som výnimkou, a preto sa s vami chcem podeliť o môj zážitok, keď sa v mojom živote naplnila krásna anglická fráza: „When dreams come true.“

O tejto krajine som sníval dva roky a stále som čakal na vhodnú príležitosť.

Už po skončení základnej školy som sníval o tom, ako budem cestovať po celom svete a spoznávať rôzne krajiny a kultúry. Vždy ma lákali krajiny, kde spisovným jazykom bola angličtina. Keďže patríam medzi ľudí, ktorí sú viac založení prakticky ako teoreticky, považujem pobyt v takýchto krajinách, za najlepší spôsob, ako sa naučiť cudzí jazyk. Jednou z mnohých mojich vytúžených destinácií bolo aj Írsko. Nádherná príroda, impozantné ľudské výtvary, stavby, bohatá kultúra a história. Toto všetko je stelesnením toho, čo ma naozaj baví a čo ma vskutku zaujíma. O tejto krajine som sníval dva roky a stále som čakal na vhodnú príležitosť. Jedného dňa sa ma môj veľmi dobrý priateľ opýtal, či by som nemal záujem absolvovať dvojtzádený jazykový a poznávací kurz v Severnom Írsku. Nevedel som síce, ako vyriešim svoj neustály problém s peniazmi, ale ihneď som súhlasil a veril som, že Boh sa o to postará.

Začal so
robiť na
dlho. D
epšiu in
som si
vrote. Pa
opakova
cov a si
postaraj
čootstep
nej mal
školy. P
luchu ni
našimi l
Coinoni
no zo sv
veľa zau
ie najzn
všetkých
časopis.
výkrát st
sme nád
ťažko da

Veľmi
bolo st
tantmi
boli m
fikty,

Jedným
CAUSEY
da, ktorú
anic mu
Titanic,
vôbec. M
pamätná
va múze
Veľmi s
stretnutie
v Severn
ťažké ko

Dominik
foto arch

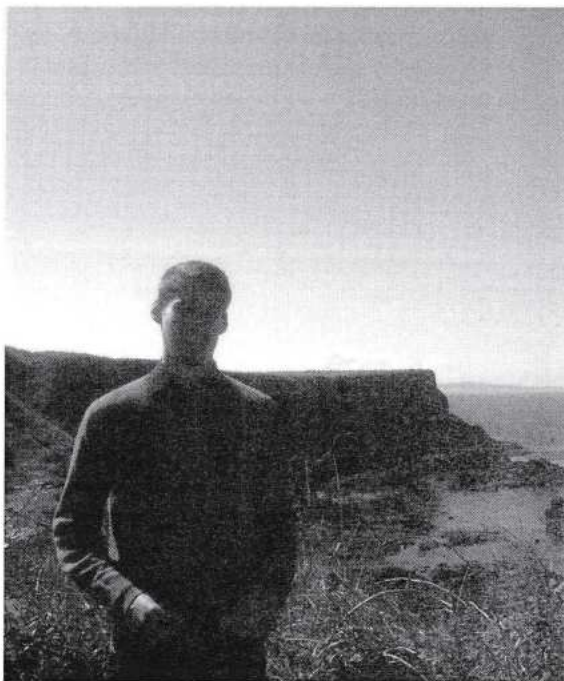
Začal som brigádovať a podarilo sa mi zarobiť na niečo, po čom som túžil už veľmi dlho. Dodnes to považujem za svoju najlepšiu investíciu. Až na letisku v Dubline som si uvedomil, čo sa deje v mojom živote. Pamätám si, že v mysli som si stále opakoval vetu: „Vidíš, máš sedemnáť rokov a si tu. Stačí veriť a „tam hore“ sa už postarajú o zvyšok. Kurz mal názov - In footsteps of saint Patrick. Žili sme v jednej malej dedinke v moteli neďaleko našej školy. Pobyt, ktorý sa niesol v priateľskom duchu nielen medzi účastníkmi, ale aj medzi našimi lektormi, sa uskutočnil pod záštitou Koinonie Ján Krstiteľ, ktorá tam má jedno zo svojich sídiel. Navštívili sme veľmi veľa zaujímavých miest, no spomeniem len tie najznámejšie, pretože na vyrozprávanie všetkých zážitkov, by mi nestačil ani celý časopis. V meste Balymena sme sa prvýkrát stretli s írskou mentalitou. Navštívili sme nádherné miesta, ktorých krása sa len ťažko dá zachytiť na obyčajnú fotografiu.

Veľmi silným momentom pre mňa bolo stretnutie katolíkov s protestantmi, keďže v Severnom Írsku boli medzi nimi veľmi ťažké konflikty, pri ktorých zomrelo mnoho ľudí.

Jedným z takýchto miest bol aj GIANT CAUSEWAY, ku ktorému sa viaže legenda, ktorú sa oplatí počuť od miestnych. Titanic museum a miesto, kde bol postavený Titanic, bol jedným z najväčších zážitkov. Mnohé osobné veci po pasažieroch, pamätná tabuľa zosnulých a samotná budova múzea vypovedajú tragédiu tejto lode. Veľmi silným momentom pre mňa bolo stretnutie katolíkov s protestantmi, keďže v Severnom Írsku boli medzi nimi veľmi ťažké konflikty, pri ktorých zomrelo mnoho

ľudí. Obrovský múr deliaci tieto dve skupiny som vnímal ako niečo, čo poukazyvalo na to, že ako katolíci a kresťania sme v tejto záležitosti zlyhali. Silným momentom pre mňa bolo to, že v niektorých častiach je vzduch ešte stále presýtený nenávisťou voči katolíkom, no aj napriek tomu sme sa dokázali modliť s protestantmi za mier v tejto krajine. Okrem jazykových znalostí som na kurze získal aj mnoho priateľov, oboznámil sa s ich kultúrou a športom. Pri hurlingu, ich národnom športe, ktorý je zaujímavou kombináciou hokeja, amerického i európskeho futbalu, sme si užili toľko zábavy ako pri máloktorom športe.

Ako sa hovorí, lepšie je raz vidieť, ako stokrát počuť, a preto vám odporúčam, aby ste navštívili túto nádhernú krajinu a zažili minimálne toľko pekných vecí ako ja. Majte veľké sny, pretože iba ľudom s veľkými snami sa môžu stať v živote veľké veci.

Philos hippos

Meno Filip má pôvod v gréčtine a znamená „milovník koní“. Až pozoruhodné sa to hodí k tomu nášmu Filipovi.

Meno	Filip Korim
Súrodenci	žiadny
Oblúbený film	My deti zo stanice ZOO
Oblúbená farba	modrá
Oblúbený seriál	Nezvestní
Oblúbená značka	Tommy Hilfiger
Oblúbená hudobná skupina	Kabát
Najdrahšia vec, ktorú si si kúpil	hodinky

Filip, o tebe je všeobecné známe, že sa venuješ koňom. Ako vznikol tvoj „koníček“?

Úplnou náhodou. Ako deti sme chodili z nudy a stereotypu sídliska na veterinu pozorovať sa na kone. Zo začiatku iba k ohrade, kde boli kone a my sme ich tam sledovali. Postupom času som zistil, že to je to, čo by ma isto bavilo, a tak som si všetko oficiálne vybavil (vstup a starostlivosť o kone) a už siedmy rok sa aktívne venujem koňom. Vôbec to neľutujem a nikdy by som svoje rozhodnutie nevymenil za nič na svete. Dokonca si jeden kôň, o ktorého sa roky starám, momentálne užíva prázdniny u mňa.

Chcel by si sa koňom venovať aj v budúcnosti? Ako?

Chcel, ale nie ako veterinár – klinik, ktorý priamo lieči kone. V budúcnos-

ti sa chcem venovať morfológickým vedám (anatómia, histológia, patológia...). Hlavne opornej sústave a obehovej sústave ako vedec a aj ako pedagóg.

Tým, že sa venuješ koňom už dlho tvoj najobľúbenejší predmet v škole je biológia. Máš pravdu?

Čiastočne máš pravdu, veľmi ma zaujíma mala a aj stále zaujíma chémia. Tieto dve vedné disciplíny kráčajú ruka v ruku spolu a nikdy sa nedajú rozdeliť. Pre pochopenie jednotlivých biologických dejov veľmi potrebné mať znalosti aj z chémie.

Zaujímali ťa tieto predmety už na základnej škole alebo si sa chcel venovať niečomu inému?

Nič iné nikdy neexistovalo. Ja som od 4. triedy na ZŠ vedel, čo chcem v živote.

robiť. V

Teraz sa olyn na tak

Na zákl
nickej c
sa nedos
som rep
Na olyn
ším, nej
ká olyn
ký štvrť

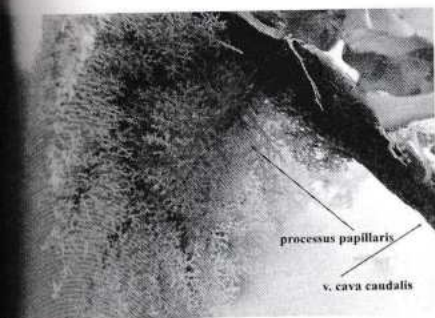
polo zar
krajskor
z elektro
ktorej s
považuj
pravdu p
dotiahol
vznikla

**Na ter
rádne**

kole. A
si si ju
Ziskal s
ktoré so

keď sme
do mnou
mali roč
ohľadom
že sa roz
žiadnu š

Miriam
foto archív

obiť. Vždy som chcel byť veterinárom.

Teraz si už maturant a zúčastnil si na olympiády z biológie. Chodil si na takéto súťaže už skôr?

Na základnej škole som sa zapojil do chemickej olympiády, ale na obvodné kolo som sa nedostal kvôli chorobe. V prvom ročníku som reprezentoval školu v dvoch súťažiach. Na olympiáde z ľudských práv som bol, tuším, nejaký 17. zo 40 súťažiacich. Chemickej olympiáda dopadla horšie, bol som nejaký štvrtý od konca. Domáce a školské kolo bolo zamerané na protolytické reakcie a na krajskom sme preukazovali svoje vedomosti z elektrolyzy a pod.. Biologickú olympiádu, ktorej som sa zúčastnil teraz ako maturant, považujem za najväčší úspech. Ak mám pravdu povedať, nečakal som, že by som to dotiahol až na celoštátne, keďže naša práca vznikla tak dva týždne pred olympiádou.

Na terajšej olympiáde si obsadil parádne 4. miesto v celoslovenskom kole. Akú tému si rozoberal a prečo si ju vybral?

Získal som 4. miesto a cenu dekana PF UK, ktoré som vôbec, ale vôbec nečakal. V deň, keď sme mali obhajovať svoje projekty pred mnou vystúpilo mnoho súťažiacich, ktorí mali ročný, dvojročný výskum alebo výskum ohľadom ekológie. V ten deň som myslel, že sa rozplačem, že s mojou prácou nemám žiadnu šancu. Keď som začal prezentovať,

hneď sa mi stal aj menší trapas, kde som namiesto: „Témou mojej biologickej olympiády...“ povedal: „Témou mojej seminárnej práce...“ Po prezentácii sa ma porota spýtala pár otázok, na ktoré som s radosťou odpovedal. Rozoberal som problematiku venózneho systému pečene králika, teda žily, ktoré ústia do dolnej dutej žily. Názov práce bol: „Dĺžka pečeneových žíl a prídavných pečeneových žíl u králika“. Tému som si vybral preto, lebo pečeň je veľmi vzácny orgán pre každého živočícha a je dôležité poznať dĺžku žíl pri operáciách na pečeni, aby nedošlo k vážnemu poškodeniu organizmu.

Ako ocenila tvoju prácu porota, ak si povedal, že tvoj výskum má aj reálne využitie?

Myslím si, že boli prekvapení témou a aj náročnosťou. Pani porotkyňa mi povedala, že je to pekná anatomická štúdia. Navrhli mi skúmať cievy, ktoré nie sú fyziologické, to znamená napríklad, že králiky ovplyvňujú nejakými toxínmi, žiarením a pod. **Možno ešte budeme o tebe v budúcnosti počuť.**

nosti počuť. Ďakujeme Ti za výbornú reprezentáciu školy a za rozhovor. Prajeme veľa úspechov v škole a dúfame, že to v živote dotiahneš ďaleko.

Brave Kids 2016

Medzinárodný projekt, ktorý spája skupinky nadaných detí z rôznych častí sveta. Učia sa navzájom to, v čom sú dobrí. Toto je podstatou nádherného projektu Brave Kids, ktorý sa koná tohto roku aj v Košiciach. Od 19. júna do 2. júla 2016 sa budú deti z Poľska, z Iránu, z Izraela a z Talianska spoznávať a učiť sa navzájom. Nakoniec vytvoria predstavenie, v ktorom ukážu, čo sa spoločne naučili.

Prečo Brave Kids?

Brave Kids sú v preklade odvážne deti. Ide o deti, ktoré to v živote nemajú ľahké. Nemajú rodičov, žijú v oblasti, kde sa bežne na ulici strieľa, sú chudobné na to, aby chodili do školy. Je perfektné, že aj v tejto pomerne zlej dobe sa nájdu ľudia, ktorí obetujú celý svoj život, aby im pomohli. Pomáhajú im v rôznych podobách. Učia ich nielen hrať na hudobných nástrojoch alebo tancovať, ale predovšetkým ich učia rešpektovať sa navzájom, neodsudzovať sa, pomáhať si. Práve preto je tento projekt taký úžasný.

Ako to celé prebieha?

Projekt organizuje poľská Asociácia kultúry. Tento rok prebieha už 8. ročník projektu.

Zaujímavosťou je, že sa organizuje nielen v Poľsku, ale aj na Slovensku (v Košiciach) a v Gruzínsku (v Akhalstikhe). Celý pobyt detí trvá skoro mesiac, pričom je rozdelený na dve časti. Prvá časť spočíva v tom, že sa skupinky detí rozdelia do piatich miest (Varšava, Wroclaw, Walbrzych, Košice, Akhalstikhe). Strávia dva týždne v hostiteľských rodinách a pobyt zakončia spoločným predstavením. Potom sa všetky deti presunú do poľského mesta Wroclaw, Európskeho hlavného mesta kultúry 2016, kde budú spoločne nacvičovať jedno záverečné predstavenie. Vystúpia tam všetky deti a každé dieťa predvedie, čo sa naučilo. Po mesiaci plnom nových zážitkov sa deti vrátia domov.

Veritas & Wroclaw

Na Slovensku, teda v Košiciach, má projekt na starosti občianske združenie Haliganda, ktorá sídli v našej škole. Umelecký riaditeľ Roman Sorger a jeho tím sa starajú, aby sa deti niečo naučili, aby niečo zažili, aby sa cítili ako doma. Na začiatku bol piknik, na ktorom sme sa všetci stretli a spoznali. Počas týždňa majú deti trojhodinové workshopy, čo je dosť náročné a únava sa už na nich začína prejavovať. Nie je to ľahké, ak sú kilometre vzdialené od svojich rodín, nemajú zvyknuté na miestnu kuchyňu a majú so sebou len svojho lídra. Niekomu síce trvá dlhšie adaptovať sa na tunajšie podmienky, no dúfam, že to všetci spoločne zvládneme. Záverečné predstavenie sa uskutoční 1. júla 2016 v kultúrnom centre Veritas a neskôr v divadle vo Wroclawe. Patronát nad projektom ujal prezident SR Andrej Kiska a verejná ochrankyňa práv JUDr. Jana Dubovcová a Slovenská komisia pre UNESCO.

Miriam Vargočková
foto Michaela Komarová

Noc zázrakov a splnených snov

Po mesiacoch vtípor sme sa všetci dočkali. I bežní ľudia, i samotní herci. Zasadli sme pred televízne obrazovky a s napätím sme čakali, či toho Oscara Leo vyhrá. Na červenom koberci v Los Angeles žiarili skvelé herečky v nádherných róbach od špičkových návrhárov. Samozrejme, aj mnohí herci, scenáristi, režiséri, skladatelia... Každý, kto vo filmovom priemysle niečo znamená, si túto udalosť určite nenechal ujsť.

Moderátorom večera bol afroamerický komik Chris Rock. Niekoľko týždňov pred udeľovaním cien vznikla kauza týkajúca sa údajnej rasovej diskriminácie. Z 20 nominovaných hercov bola totižto väčšina belochov. Pred slávnostným udeľovaním neďaleko Dolby Theatre demonštrovali desiatky ľudí. Významný večer bojkotovalo niekoľko prominentných osobností tmavej pleti, ako napríklad režisér Spike Lee či herec Will Smith.

Oscara v kategórii Animovaný film si odniesla rozprávka V hlave (Inside Out), ktorá sa snaží priblížiť deťom fungovanie mozgu a emócií. Rodičom možno objasní správanie ich dieťaťa a tínedžera a konečne pochopia, prečo sa niekedy správame tak, ako sa správame. Na rozprávke sa podieľali aj psychológovia a experti, aby myseľ fungovala technicky presne. Ide napríklad o proces, pri ktorom sa počas spánku stáva z krátkodobej pamäti dlhodobá.

Tešiť sa môžu aj naši južní susedia. Maďarsko si odnášalo cenu za Najlepší zahraničný film. Snímka Saulov syn zobrazuje muža, Saula, v Osvienčime, ktorý je členom Sonderkommanda (Sonderkommando – väzni, spravidla Židia, ktorých prácou bolo likvidovať telá z plynových komôr, pozn. autora). Saul chce dôstojne pochovať svojho nevlastného syna. Po prvýkrát sa Osvienčim ukazuje ako továreň na smrť. Film videl aj Dario Gabai, posledný známy žijúci člen Sonderkommanda, a pochválil ho.

Najlepším dokumentom sa stala Amy, príbeh mladej speváčky Amy Winehouse. Vo filme sú aj osobné zábery Amy a jej rodiny. V kategórii Krátky dokument zvíťazila snímka Dievča v rieke: Cena odpustenia

(A Girl in the River: The Price of Forgiveness). Film je z pakistanského prostredia rieši problematiku vražd zo cti. Krátky filmom zase vládne Kockavý (Stutterer Greenwood nemá okrem otca a vzťahu na internet žiadny kontakt so svetom. Všetci sa ale zmení, keď mu Ellie navrhne osobné stretnutie. Ako to dopadne? Pozrite si samotný film má len dvanásť minút a zhltnete ho na jednej prestávke. Krátkym animovaným filmom je Bear Story. Najlepšou filmovou piesňou sa stal soundtrack bondovského Spectre. Sam Smith s piesňou Writing's on the Wall porazil Lady Gaga či The Weeknd. Oscara za najlepšiu hudbu si odnášal skvelý taliansky skladateľ Ennio Morricone za svoju prácu vo filme Osem hrozných (The Hateful Eight). Ex Machina si odniesol svojho jediného Oscara za vizuálne efekty. Technickým kategóriám kráľoval Šialený Max: Zbesilá cesta (Mad Max: Fury Road). Odniesol si so sebou šesť sošiek, a to za masky, strih, strih zvuku, zvuk, kostýmy a výpravu. Predbehol tak favorizovaný Revenant s dvanástimi nomináciami.

Najlepšou
nínaný R
Revenant)
hort) si o
aný scen
sledovač
cenár. Š
porazila f
a najlep
ej prinies
The Dani
om vo ve
e vo film
kategóriu
Brie Larso
kon sa Leo
odniesol
herca v hla
Revenant
Režisér Al
oral už dru
minuloroč

ve
a
yn
er)
ce
ke
on
ny
et
va
o
k
or
ee
š
o
c
il
ly
ny
l)

a
ny
é
i

Najlepšou kamerou sa môže pyšiť už spomínaný Revenant: Zmŕtvychvstanie (The Revenant). Stávka na neistotu (The Big Short) si odniesla sošku za najlepší adaptovaný scenár. Svoje prvé ocenenie si odniesla Sledovačka (Spotlight) za najlepší pôvodný scenár. Švédska herečka Alicia Vikander porazila favorizovanú Kate Winslet. Cenu za najlepšiu herečku vo vedľajšej úlohe jej priniesol výkon v dráme Dánske dievča (The Danish Girl). Naopak, najlepším hercom vo vedľajšej úlohe sa stal Mark Rylance vo filme Most špiónov (Bridge of Spies). Kategóriu Herečka v hlavnej úlohe ovládla Brie Larson s filmom Izba (Room). Napokon sa Leonard DiCaprio predsa len dočkal a odniesol si svojho Oscara za Najlepšíeho herca v hlavnej úlohe. Najlepšiu réžiu získal Revenant a pripísal si na konto tretiu cenu. Réžisér Alejandro González Iñárritu si prebral už druhého Oscara za réžiu. Prvým bol minuloročný Oscar za snímku Birdman.

A definitívne najlepším filmom roka sa stala Stopovačka. Pravdivý príbeh žurnalistov odhaľujúcich pravdu porazil Revenanta, Šialeného Maxa, Mart'ana či Izbu.

Leto je už za dverami a dlhé letné večery volajú po dobrých filmoch. Skúste jeden z týchto a neľutujete.

WILLIAM

Stále žijúci, nenahraditeľný, jedinečný, famózný, múdry, duchaplný, talentovaný.... Tieto i mnohé ďalšie prívlastky by sme mohli priradiť malému mužovi s veľkým nadaním. Velikán, ktorému stačili iba papier a pero, aby vytvoril veľké dielo. Jeho slová sa nám aj po rokoch dokážu dostať pod kožu. Jeho knihy dokážu zaujať ľudí už stovky rokov. Aj keby sme ich čítali stokrát a poznali ich naspamäť, vždy sa nájde veta či slovo, ktoré pohnú vesmirom.

Hovorí nám z duše. Jeho slová, ktorých atrament sa vyparil, neprestajne padajú na „úrodnú pôdu“. Slová plné lásky, hnevu, sklamaní a radosti sú omnoho viac ako len Shakespearov výplod fantázie. Ich význam má aj po rokoch silu povzniesť, keď sa nachádzate v ťažkej situácii, vie pobaviť, keď si myslíte, že sa už nedokázate smiať a zabávať. Ukázať, že nielen vy ste sa v živote ocitli na prahu sklamaní a nerozhodnosti. A pohladíť, keď smútok a zúfalé myšlienky prerastajú vaše srdce. Nechýba mu zmysel pre humor a práve vďaka tomu dokáže zachytiť najrozmanitejšie pocity. Jeho slová sú nadčasové. Či už máte od lásky hlavu v oblakoch, alebo vám zlomila srdce, presne vystihnú vaše pocity.

„Láska dá každej sile novú moc.“

Akoby tušil, že jeho postavy a ich osudy budú raz skutočné. Všetkým postavám dal okrem osudov aj príbeh, meno a život. Ne-

nechal ich trápiť sa samých a vždy im pomohol vyriešiť, čo ich ťažilo. Akoby chcel poukazať na to, že na všetky ťažkosti existuje riešenie. Pravdou však je, že nie vždy ho jeho myšlienky a postavy poslúchali. Jeho život sa skončil tragicky. No niekedy to vyzerá podobne aj s našimi životmi, nie

Knajznámejším vetám tohto pána spisovateľa patrí všetkým dobre známa otázka „Byť či byť?“; trápiaca Hamleta a mnohokrát aj nás. Podobne, ako mladý Hamlet aj my sa občas nachádzame v situáciách, v ktorých za jediné riešenie považujeme pomstu. Zranenia, ktoré nám spôsobujú iní, znášame veľmi ťažko a so stratenými milovanými sa často nevieme vyrovnáť do konca života. Tak ako Hamlet stratil svojho milovaného otca kvôli chamtivosti jeho strýka, aj my prichádzame o blízke osoby z dôvodov niekedy nám nepochopiteľných. Veľakrát sme veľmi podobní Hamletovi a pohltnú nás pomstychtivosť

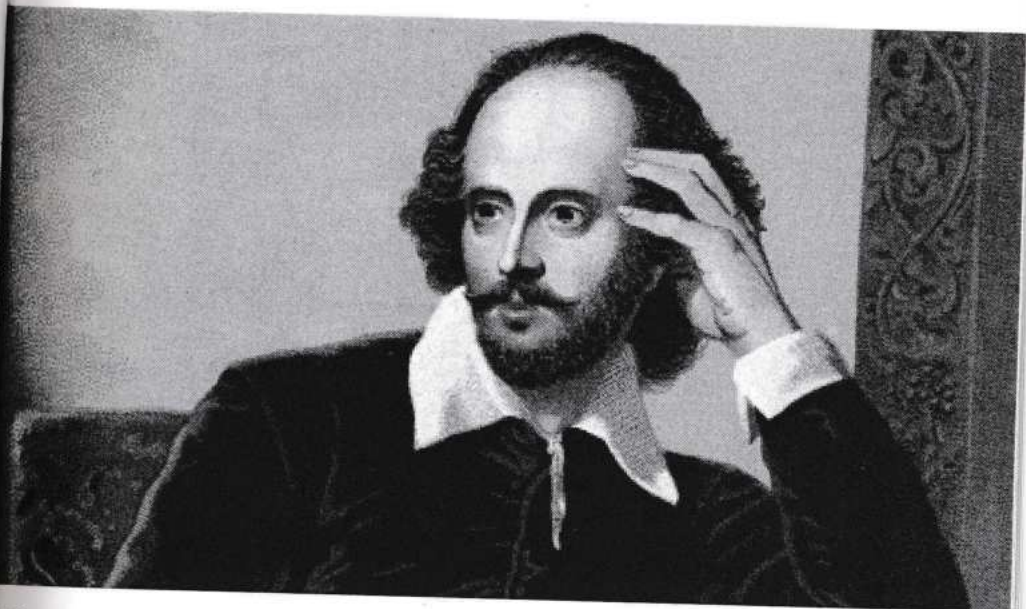
„Kto trpí sám, ten trpí ťažšie, než vidí svoj kríž cez šťastie iných.“

Existujú domnienky, že v hrách William Shakespeara boli motívy a osudy postáv viac než len fantáziou. Jeho jediný syn Hamlet zomrel veľmi mladý, mal len 11 rokov. Mnohí sa domnievajú, že práve táto Shakespearova osobná skúsenosť bola inšpiráciou pri napísaní výnimočnej tragédie – Hamlet, v ktorej hlavný hrdina tragicky zomiera

n po
chce
exis
vždy
ali a
kedy
nie

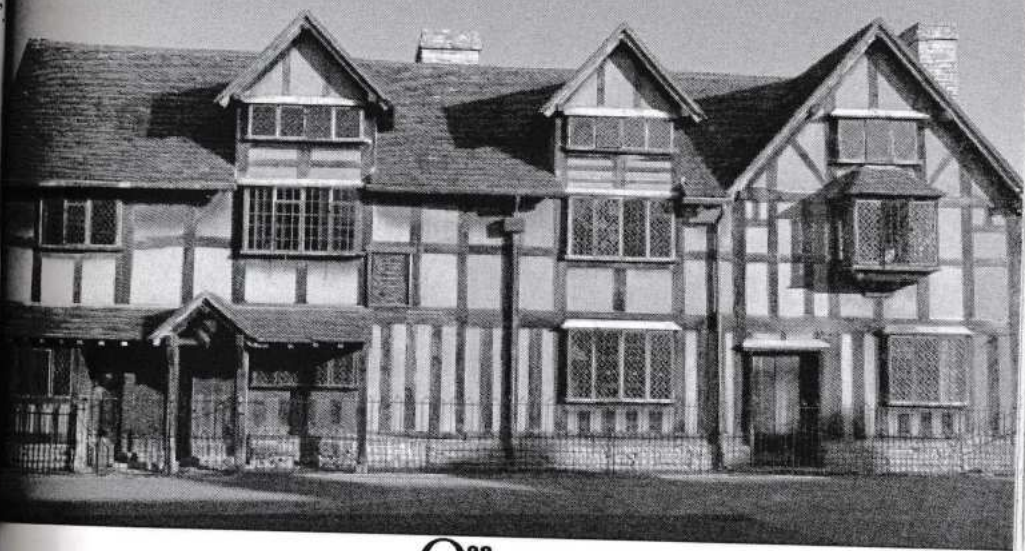
iso
zka
nno
nlet
ách
eme
bu
tou
nat
rati
os
líz
ho
bn
st.

e
na
ac
net
o-
a-
re
et.
a.

Storočia leteli ako víchor a my si pripomíname 400 rokov od smrti tohto velikána. Anglický fenomén literatúry ovplyvňuje a formuje britskú a svetovú literatúru už 400 rokov nepretržite, čo je naozaj výnimočný jav aj vo svetovom meradle.

Par excellence. Na takéto pomenovanie mám dobrý dôvod. Len málokto vedel slová spájať tak ako on. Len málokto vedel zo slov a z viet vyčarovať to čo on. A len málokto vedel dať samotnému dielu taký rozmer ako on.

Vďaka otvoreným i skrytým odkazom svojej nadčasovej tvorby zaujímal čitateľov od doby svojho pôsobenia až do dnešných čias.

Európsky autor. Ani toto označenie by pre Shakespeara nebolo zlé. Mnoho jeho hier sa neodohrávalo v jeho rodnej krajine – v Anglicku, ale v iných európskych krajinách. Dielo Hamlet sa odohráva v Dánsku na zámku Elsinor, príbeh Romeo a Júlia sa odohráva v Taliansku vo Verone a v Mantove. Macbeth a Kráľ Lear sa odohrávajú síce na pôde Veľkej Británie, no postavy navštevujú aj iné štáty.

Ani Shakespeare nežal úspech stále. Keď sa rozhodol opustiť svoje rodné mesto a ísť do Londýna, netušil, že jeho plány mu celkom nevyjdú. Ako herec sa veľmi nepreslávil, no ako dramatik zožal veľkú slávu. V renesančnom alžbetínskom divadle znamenal vrchol svojej kariéry dramatika.

Rok za rokom utekal a ako to býva nikto na tomto svete nemôže žiť večne, teda v Shakespearovom prípade ani poň fyzicky nie. Zomrel ako 52-ročný v rodnom meste, kde je pochovaný pod oltárom kostola Holy Trinity Church.

„Drahý priateľu, pre Kristove rany nevykop nikdy piesok, ktorý skryje tento hrob.“

**Kto tento hrob zachová, nech Boh ho omilostí,
a nech je preklínaný, kto pohne moje kosti.“**

(W. Shakespeare – epitaf na pomníku)

Existuje mnoho skvelých autorov, ktorí nám zanechali nádherné diela a myslíme si, že William Shakespeare zo Stratford-upon-Avon medzi nich bezpochyby patrí.

GOOD FREND FOR IESVS SAKE FORBEARE,
TO DIGG THE DVST ENCLOSED HEARE.
BLESE BE Y MAN Y SPARES THES STONES
AND CVRST BE HE Y MOVES MY BONES.

THE GRAVE
OF THE POET
WILLIAM
SHAKESPEARE
1564-1616

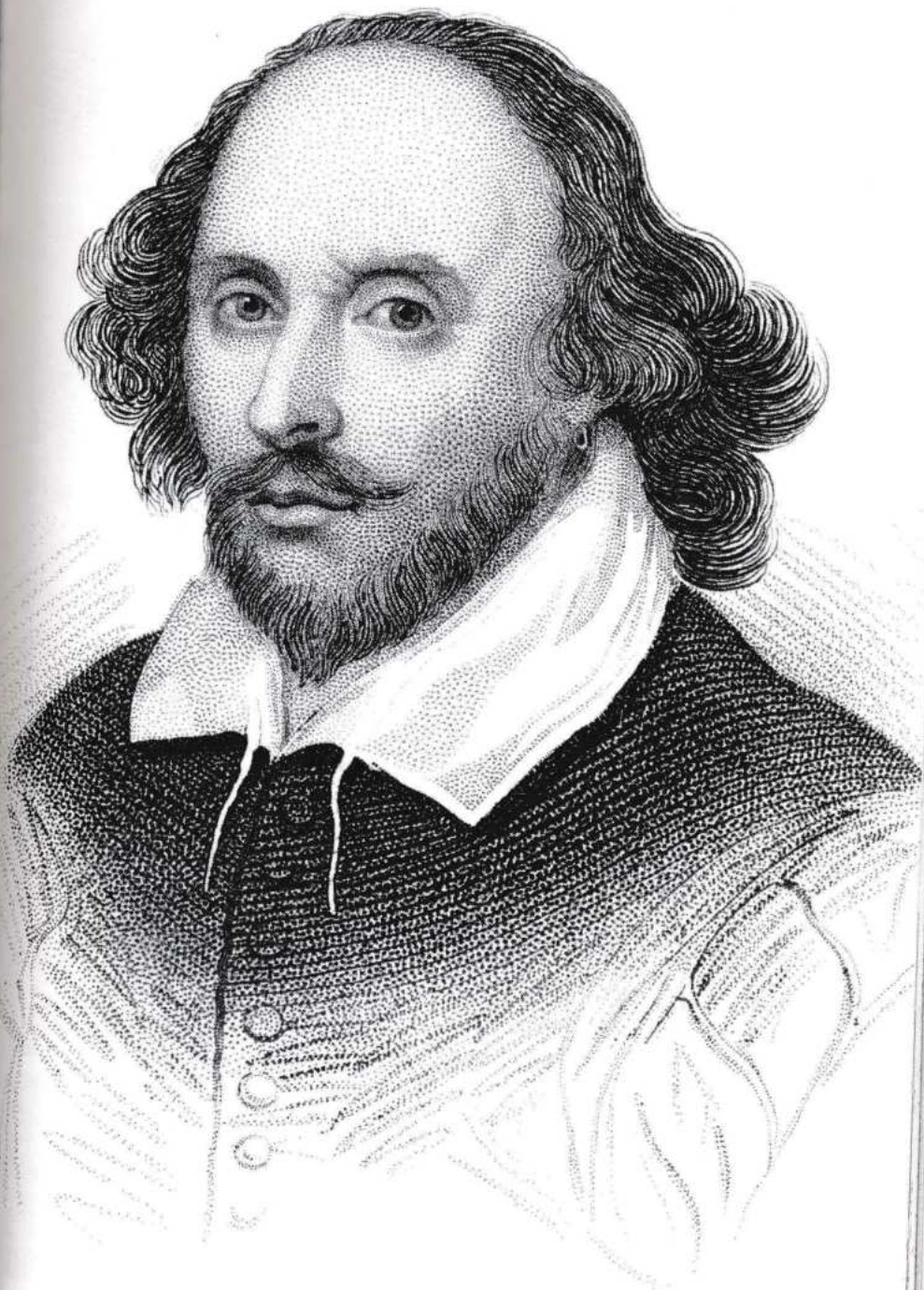
býva
več
e as
roční
po
urch

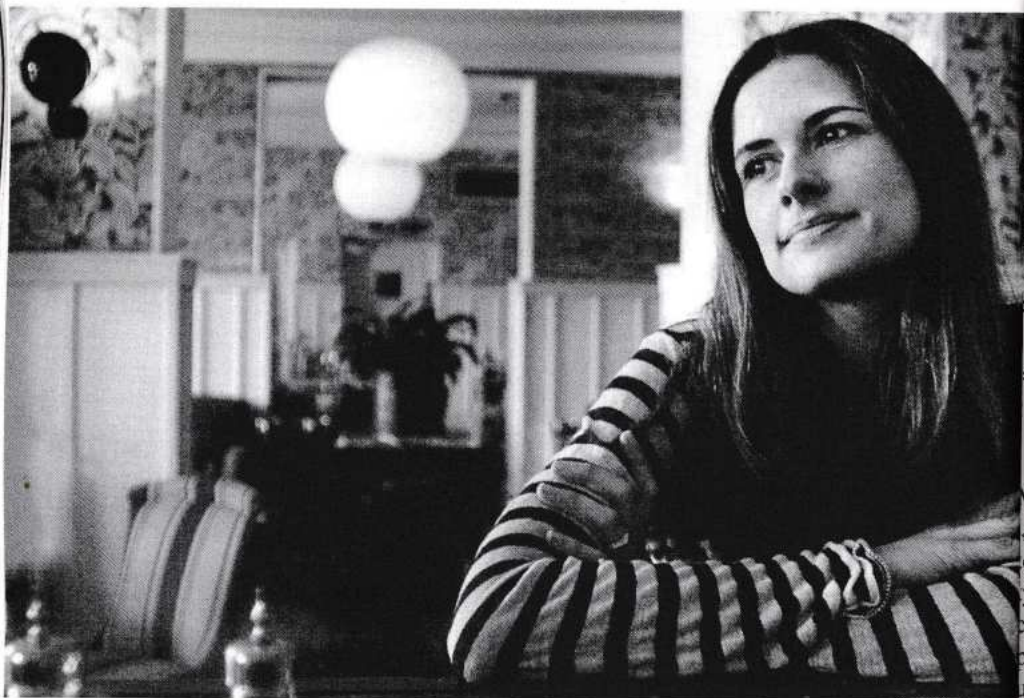
any
krý

Bol

hne

tor
en
rd
tri

Podstata výberu

„Ktoré tričko si dám dnes na seba? Červené alebo ružové s mačkou? Alebo si vezmem košeľu? Viem. Oblečiem si šaty.“ Takáto ranná dilema trápi mnohých. Je však naozaj také dobré mať veľa vecí, ktoré si vezmete možno trikrát do roka? Prečo je dobré mať v šatníku veci, ktoré sú toto leto „in“, ale budúci rok už nebudú, tak ich nebudem nosiť?

„Móda je feministická záležitosť a ako ženy, ktoré si kupujeme šaty, mali by sme vždy premýšľať o ženách, ktoré ich vyrobili.“

Livia Firth

Možno sa vám zdá, že vy takto nerozmýšľate. Že vás sa to netýka. Práve naopak, vás sa to týka najviac. Hlavne vtedy, keď sa

poberiete nakupovať počas veľkých zlied. Na druhý deň sa pochváľte v škole alebo v práci, že ste si kúpili bombastické tričko iba za 5€. Vy chodíte celý deň s úsmevom na tvári a na ľudí, ktorí ho vyrobili, ani nepomyslite. V podstate vás to ani nezaujíma. Nezaúčím vás, že pracujú v neľudských podmienkach, v ktorých vy by ste nevydržali ani hodinu. Nezaúčím vás, že za svoju prácu sú nedocenení, mnohokrát ani neplatení a vy plačete, že 300€ ako minimálna mzda je nízka na to, aby ste vyžili. Denne pracujú 16-18 hodín a vy neviete vydržať 8 hodín v práci. Nezaúčím vás, že pracujú maloleté deti. Nezaúčím vás to, ani netrápí. Ja vám teraz píšem o ľuďoch, ktorí bojujú možno aj proti vám. Bojujú za to, aby práve títo ľudia mali čoraz lepšie podmienky

Livia Firth. Zdá sa vám, že má nejaké povedomé meno. Áno má. Je to žena slávneho herca Colina Firtha, ktorý hral napríklad aj vo filme Kráľova reč. Práve jeho žena je riaditeľkou poradenskej firmy Eco Age, ktorá sa stará a podporuje udržateľnú módu. Je tiež zakladateľkou Green Carpet Challenge, ktorá oceňuje kusy oblečenia alebo kolekcie, že boli vyrobené podľa daných kritérií.

„Ak nosíte veci, ktoré zbožňujete, vyzeráte lepšie.“
Margherita Missoni

Móda predstavuje aktuálny hit, čo je „in“ a „cool“. Dostať medzi ľudí slovo „udržateľná móda“ je taktiež hit. Na druhej strane tým pomáhame našej Zemi. Eco Age pracuje na tom, aby módné značky mali dobré podmienky nato, aby mohli ponúkať ľuďom udržateľnú módu. Vytvára lepšie podmienky

medzi značkami a podnikmi, ktoré vyrábajú oblečenie. Ako to reálne funguje? Pracovný tím z Eco Age navštívi dodávateľov a zistí stav, v akom prostredí a v akých podmienkach pracujú ľudia. Kolumbijské bane, továrne v Bangladéši alebo Talianske hodvábné mlyny – práve tu sa vyrábajú veci, ktoré bežne nosíme s nápisom Made in Bangladéš. Potom prídu za dodávateľom, konzultujú a snažia sa vytvoriť lepšie pracovné podmienky. Zohľadňujú sociálnu spravodlivosť, firemné zodpovednosti a životné prostredie. Ak sa tieto všetky kritéria dodržia, Eco Age im udelí Green Carpet Challenge. Nie je to certifikát, ale poukazuje na osvedčené postupy.

Green Carpet Challenge spolupracuje s niekoľkými významnými návrhármi. Medzi nich sa zaradili napríklad Giorgio Armani, Gucci či Victoria Beckham. Na Met Gala 2016 nemohli chýbať ani eko šaty od Calvina Kleina. Tie predviedli na sebe Emma Watson, Margot Robbie a Lupita Nyong'o. Do boja za lepšie životné podmienky sa zapojili aj módné značky Marks & Spencer či H&M. Možno ste zaregistrovali kolekciu Conscius v obchodoch práve tejto švédskej značky, ktorá obsahuje recyklovanú či organickú bavlnu. Dokonca v obchodoch nájdete aj „koše“, do ktorých môžete „vyhodiť“ nepotrebné veci, poškodené veci alebo tie, ktoré vám netreba.

Nepristupujte k móde ako k „handrámu“. Uvedomte si, koľko námahy stojí vyrobiť tričko za 5€. Chceme, aby ste sa zaujímali o to, čo máte na sebe. Pretože šaty robia človeka. A posledná rada nakoniec. Vždy, keď si budete niečo kupovať, položte si otázku Livie Firth: „Oblečiem si to aspoň 30-krát?“ Ak odpoviete: „Áno.“, vezmite si to. Ale ak nie, nekupujte to.

Športu zdar a behu zvlášť

Jedno hlavné mesto, 19 miest a 6 mestiek. Celkovo v 26-ich mestách sa tento rok propaguje šport vo veľkom. Európskym hlavným mestom športu pre rok 2016 sa stala Praha. Mestá športu sú napríklad Ravenna, Pisa, Ruse, Setúbal, Melilla, Tilburg, Krško z rôznych krajín Európy a, samozrejme, aj naše Košice.

Hlavnou myšlienkou projektu je priviesť k športu ľudí všetkých vekových kategórií zaujímavými aktivitami a podporovať športovcov. Otvárací ceremoniál sa v Košiciach konal šiesteho januára a, pravdaže, nesmela chýbať ani športová udalosť. Maratón športových udalostí odštartoval Košický trojkraľový beh.

Veľkú obľubu majú „farebné“ behy, teda behy, pri ktorých sa ohadzujú práškovými farbami. Košice majú dokonca tri takéto podujatia.

Vít Holubec kedysi povedal: „Športu zdar sa beží a futbalu zvlášť.“ Dnes by sme jeho výrok mohli poopraviť na: „Športu zdar a behu zvlášť.“ Medzi športovými udalosťami tosa v lesoch dominujú behy. Zaujímavými boli napríklad Beh v ZOO, charitatívny VSE CITY RUN Košice alebo Moon Run v noci s čelovou lampou. Veľkú obľubu majú „farebné“ behy, teda behy, pri ktorých sa ohadzujú práškovými farbami. Košice majú dokonca tri takéto podujatia. Prvým bol beh s názvom Farba

hy
uj
aju
neujdeš a cez letné prázdniny to bude ešte
Run in colors a Color Run. Novým behom
bol Wizz Air Košice Runway Run, kto-
rý sa bežal po letiskovej dráhe. Prvýkrát
sa konal aj Lesný beh statočných, čím sa
mala vzdať pocta obetiam fašizmu, ktoré
sa v lesoch počas vojny museli schovávať.

V Košiciach sa konali aj Medzinárodné
majstrovstvá Slovenska v naturálnej kultu-
ristike. Priaznivci spoločenských tancov si
prišli na svoje na medzinárodnom taneč-
nom festivale Košice Open, v rámci ktorého
prebehlo 30 súťaží, vrátane Majstrovstiev
sveta seniorov. Spoločenské tance si budete
môcť vychutnať ešte na Optima DanceCu-
pe. V auguste sa budú konať aj Majstrov-
stvá sveta v raketovom modelárstve. Pre
deti a mladých je pripravená aj Národná
cyklistická súťaž. Oslavu Mikuláša môžu
zápasníci osláviť tradičným medzinárod-
ným turnajom – Memoriál Mikuláša Atha-
nasova. Šachisti by si nemali nechať ujsť
Memoriál Ing. Juraja Miškoviča. Mokré
podú určite vychádzajúce hviezdy v plá-
vaní, ktoré sa zúčastnia CentralEurope-
anCountries Junior Meetingu v decembri.

Prehliadnutelné sú aj 24-hodino-
vé podujatia. Korčuľovanie a basket-

bal sú už za nami, ale môžete sa ešte
zúčastniť podujatia 24 hodín v bazéne
alebo 24-hodinového activelife fitnessu.

Drsným podujatím bude rozhodne Spartan-
RaceSprint, ktorý preverí vašu fyzickú, ale aj
psychickú stránku. Okrem behu vás čakajú
rôzne prekážky, napríklad nosenie pneuma-
tiky, vrieč s pieskom, drevených klátov, ťaha-
nie závažia po zemi, plazenie pod ostnatým
drôtom, vodné jamy, blato, oheň a mnohé
ďalšie. Ak je vám počas dňa horúco, oceníte
večerný Beh na vyhlídkovú vežu, kde vás
bude čakať program a after party. Pre ženy a
dievčatá je pripravený Velvet Run, ktorý sa
koná koncom prázdnin v lesoparku Anička.
Určite nesmie chýbať ani Košice Night Run
a bežecké podujatia slávnostne završi Me-
dzinárodný maratón mieru. Tí, ktorí nefan-
dia behu, môžu oprášiť svoj bicykel a prísť
na Retro Bike Fest alebo si môžu prísť zacvi-
čiť do Steel arény na Les MillsBodycombat.

Nezabudlo sa ani na seniorov. Pre nich
bol pripravený Šport bez bariér, môžu sa
ešte zúčastniť Športovej olympiády pre
seniorov a počas celého roka je tu pre
nich tzv. Pohybový kurz. Tak čo, našli ste
si už aj vy svoje športové podujatie? :-)

GO, ZUZU, GO!!!

Postrehli ste nový song, ktorý naspieval Lukáš Adamec? Zdá sa vám hudba nejaká povedomá? Máte pravdu. Hit s názvom Johnny B. Goode od Chucka Berryho bol základom hymny pre našu zjazdovú lyžiarku Veroniku Velez-Zuzulovú. Viete prečo? Nuž preto, aby sme ju mohli podporiť na lyžiarskych pretekoch, ktoré sa konali práve na Slovensku.

Sympošky na svahu

6.-7. marca bola Jasná plná krásnych lyžiarok i slovenských či zahraničných fanúšikov. Konal sa tu Svetový pohár v slalome a v obrovskom slalome žien. Slovensko reprezentovali lyžiarky Barbara Kantorová, Petra Vlhová a Veronika Velez-Zuzulová. Barbare však preteky v domácom prostredí nevyšli. Lepšie si počínali Petra s Veronikou. Petra ešte nedávno lyžovala na pretekoch juniorov a teraz už jazdí spolu s Veronikou na svetových pretekoch. V Jasnej jej

obrovský slalom, v ktorom taktiež súťaž nesadol. Do druhého kola sa neprebojvala. V slalome, ktorý sa konal deň predtým, nakoniec obsadila pekné 9. miesto.

“Cieľom pre mňa bolo dostať sa do najlepšej tridsiatky. Nevýšlo mi to pretože vrch som mala strašne pomalý. Stratu som si potom so sebou viedla až do cieľa. Mrzí ma, že som nepotešila priaznivcov, ani seba. Okomentovala svoj výkon Petra Vlhová.

Medaily

Veronika súťažila v nádeje sm dopadlo v

Medaily sú rozdané

Veronika nás potešila asi najviac. Keďže nesúťažila v obrovskom slalome, všetky naše nádeje sme vkladali len do slalomu. Prvé kolo dopadlo veľmi dobre. Skončila na striebor-

nom mieste a všetci sme pevne dúfali, že to tak ostane aj po druhom kole. Nakoniec sme nadšene oslavovali bronzové miesto. Druhé miesto obsadila Švajčiarka Wendy Holdener a na prvom mieste, tak ako aj v prvom kole, skončila Američanka Mikaela Shiffrin.

Sezóna 2015/2016 bola najúspešnejšia v jej kariére. Získala 626 bodov.

Bez práce nie sú koláče

Tento úspech si bude asi Veronika cenit najviac, no nebol jediný v tomto roku. Sezóna 2015/2016 bola najúspešnejšia v jej kariére. Získala 626 bodov. Tretie miesto neobsadila len doma, ale aj v Taliansku na pretekoch v Santa Caterina. Striebro si odniesla zo Švajčiarska a dve zlaté medaily z pretekov vo Flachau. Toto všetko a omnoho viac je výsledkom veľkej driny. Vyplatila sa.

A je to tu zas

Hokejová horúčka. Každý rok môžeme vidieť, ako sa Slovensko prezlieka do národných farieb. Máj – čas lásky skôr pripomínal máj – čas lásky k hokeju. Vlajky zdobili nielen autá, ale aj okná či balkóny. Naše oči sa upierali na Rusko, presnejšie na Petrohrad, kde práve hrali naši chlapci. Vo vzduchu viselo napätie, ako dopadne naša reprezentácia pod vedením Zdeňka Cígera. Žiadna sláva to, žiaľ, nebola.

Už minulý rok sme sa dozvedeli, že skupina, v ktorej sme, nie je práve najľahšia. Hoci tam boli štáty, ako napríklad Maďarsko, Nemecko či Bielorusko, dali nám zabráť. Hráči, tréner i všetci Slováci dúfali, že ľahšie štáty porazíme a pôjdeme do štvrtfinále s Fínskom, USA a Kanadou. Žiaľ, realita bola iná. Prvý zápas s Maďarskom sme s prehľadom vyhrali. Štyri góly padli, ani sme nevedeli ako. Päť gólov sme strelili Francúzom a Nemci nám to potom vrátili aj za nich. Smola sa nám začala lepiť na päty.

Ďalšie neúspechy sa valili ako kameny z kopca. Jeden zápas nevydarený, ďalší tiež. Naše šance na postup sa začínali akosi vytrácať. Nepomohla ani neskutočne veľká podpora Slovákov v hľadisku. Fandili hráčom až do konca, no po skončení odchádzali smutní a sklamaní. To, že sme nevyhrávali, nepomohlo ani psychike hráčov. V priebehu turnaja, dokonca, postupne odchádzali predčasne domov kvôli zraneniam. Prvý odišiel hráč HC Košice Tomáš Hrnka, pretože zranil rameno. Naš tím predčasne opustili Andrej Šťastný s poraneným prsným svalom a Michal Sersen so zlomenou nohou. V hlavě v Ešte aj v poslednom zápase proti USA, Obháji K nám zranil hráč. Marek Viedenský, ktorý vyhral dšiel domov s natrhnutým svalom v kolene.

Spoliehanie sa na Hossu, Cháru a Tatara sa skončilo.

Napriek tomu sme vytvárali rôzne kombinácie postupu. Matematika a výkon našich chlapcov nás však nepustili ďalej. Kanada

RUS Aj tohto roku sme ostali stáť pred bránami štvrtfinále s dlhým nosom. Spoliehanie sa na Hossu, Cháru či Tatara sa skončilo. A chlapcom to chýbalo. Ako keby bez nich nevedeli hrať. Slovenské vlajky ľudia vrátili do skriň skôr než predpokladali. No čo sa stalo, už sa neodstane. Zostalo nám už len dívať sa na bratov Čechov, ktorí si prekvapene vybojovali 1. miesto v skupine. Nanešťastie ich cesta za víťazstvom netrvala dlho. Proti nim v play-off nastúpili na ľad Američania, ktorí ich cestu zastavili a poslali ich domov. Sklamaní z výsledkov Čechov a Slovákov sme ďalej sledovali hokejové stretnutia.

Nakoniec si Rusko zahralo o tretie miesto s USA a Kanadania sa bili o zlato s Fínmi.

V hlave všetkých fanúšikov vírila otázka: „Obháji Kanada titul z minulého roka alebo to vyhrá domáce Rusko?“ Nakoniec si Rusko zahralo o tretie miesto s USA a Kanadania sa bili o zlato s Fínmi. Rusi boli doma, keďže sa im nepodarilo zahrať si o zlato, získali tretie miesto a vypráskali Američanov siedmimi gólmi. Harmóniu vyrovnaného zápasu medzi Fínskom a Kanadou narušili práve kanadské dvojgólové strely. Takto Kanada stala majstrom sveta aj tento rok

a fínski hráči si so slzami na tvári preberali strieborné medaily. V tomto turnaji máme aspoň jedno spoločné s Kanadou. Kanada si obhájila miesto v celkovom poradí a my tiež. Rozdiel je len v mieste. Kanada prvá a my deviaty.

Potýchto nevydarených majstrovstvách sme sa dozvedeli ďalšiu správu. Nevieť povedať či dobrú, alebo zlú. Spoznali sme mená našich súperov pre budúce majstrovstvá. Budeme hrať v Kolíne proti Rusom, Američanom či Švédom. Stretneme sa aj s domácimi Nemcami. Usúd'te sami, aké to budú derby. Ako to všetko dopadne, sa dozvieme až o rok. Snáď sa podarí našim hokejistom napraviť chyby a dostať sa do play-off. To by bolo naše „skromné“ želanie.

I want to ride my bicycle

Cyklistická sezóna sa blíži a vy sa stále neviete rozhodnúť, ktorý bicykel je presne pre vás? Ešte nie je neskoro.

Existuje mnoho bicyklov, ktoré sú kombináciou horských, cestných či krosových. Táto voľba je pre tých, ktorí by chceli ochutnať hladký asfalt, ale aj prašnú cestu a štrk.

V prvom rade si musíte položiť zásadnú otázku, na akom teréne chcete jazdiť. Existuje mnoho bicyklov, ktoré sú kombináciou horských, cestných či krosových. Táto voľba je pre tých, ktorí by chceli ochutnať hladký asfalt, ale aj prašnú cestu a štrk. Avšak väčšina cyklistov si obľúbila tzv. krosové modely. Krosový bicykel je stavaný do mierne horských terénov (vedľajšie prašné cesty, lesné chodníky...) a asfaltové cesty zvládne hravo. Je pohodlný a ideálny pre bežných jazdcov, ktorí obľubujú jazdu na každom povrchu. Cenovo sú dostupné a ich údržba je nenáročná.

Rozhodne sa oplatí investovať viac.

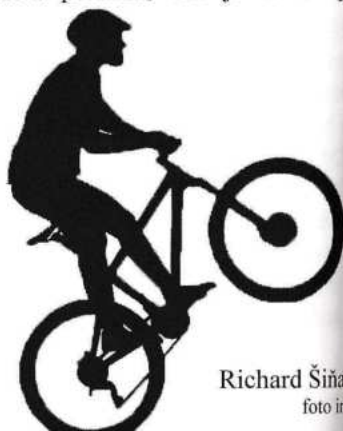
Pre výkonnostných jazdcov je široká ponuka cestných „rakiet“. Ak zvažujete kúpu cestného bicykla, určite si pripravte slušnú sumu peňazí. Rozhodne sa oplatí investovať viac. Bicykel sa vám odvdáči skvelým výkonom, dizajnom a kvali-

ty. Cena sa pohybuje od 1000€ a vyššie, modeloch s karbónovým rámom od 2000€. Ak si však nie ste istí, či váš bicykel bude vydržať, môžete siahnuť aj po lacnejších modeloch, ktorých cena sa pohybuje okolo 700€.

Široké pneumatiky umožňujú zvládnuť akýkoľvek povrch.

Milovníci lesa, hôr a prírody uprednostia horské bicykle. Štandardom je odpružená vidlica a drahšie kúsky disponujú aj zadným odpružením sedla, ktoré výrazne zvyšia komfort na nerovnom povrchu. Široké pneumatiky umožňujú zvládnuť akýkoľvek povrch. Horské bicykle sú aj voľbou milovníkov rekreačných zjazdov. Ak medzi nich patríte, horský bicykel je presne pre vás! Cena je podobná ako pri krosových, ale môže sa výrazne šplhať k cestným štandardom. Záleží na výbave, na ráme a, samozrejme, aj na značke.

Ak ste sa nerozhodli, stačí, ak navštívite predajňu bicyklov, kde vám ochotne poskytnú poradia a pomôžu, veď je to ich práca.

listky na
ron Maie
gust Burn
omaticky
lebo met
chodit'. S
s vysoc
pote neja
v ušiach p
ak hlasno
rytmus a m
tobusu. Ne
narážok n
mladí vyb
vypovedá?
**Hoci vša
vým vply
d**
Hudba ako
veka je ve
najdôležite
správanie
dlhodobé
vplyv na m
momentáln
by. Hoci v
vplyvom n
žiť v praxi
hudba dok
tívu člove
človek pod
nejší, zatia
be je člove
sa takáto h

Univerzálna reč ľudstva?

Listky na koncerty, kde hrajú kapely ako Iron Maiden, Asking Alexandria či August Burns Red, sú vždy do 24 hodín automaticky vypredané. Ale za „tvrdou“ alebo metalovou hudbou netreba ďaleko chodiť. Stačí len nastúpiť do autobusu a s vysokou pravdepodobnosťou stretnete nejakého tínedžera so slúchadlami v ušiach ponoreného do hudby, ktorú má tak hlasno pustenú, že počujete ten drsný rytmus a melódiu aj na druhom konci autobusu. Nehovoriac o textoch, ktoré sú plné narážok na násilie, drogy a sex. Prečo si mladí vyberajú tento žáner? Čo to o nich vypovedá? Naozaj im táto hudba škodí?

Hoci však tvrdá hudba nie je kľúčovým vplyvom na správanie človeka, dá sa využiť v praxi.

Hudba ako faktor vytvárania osobnosti človeka je veľmi komplikovaná a určite nie je najdôležitejším prvkom, ktorý ovplyvňuje správanie jedinca v spoločnosti. Skôr ako vhodobé pôsobenie na človeka má hudba vplyv na momentálnu náladu alebo naopak, momentálna nálada rozhodne o výbere hudby. Hoci však tvrdá hudba nie je kľúčovým vplyvom na správanie človeka, dá sa využiť v praxi. Viacero výskumov dokázalo, že hudba dokáže vplyvať na sústredenosť a aktivitu človeka. Pri pomalšej a tichšej hudbe je človek podľa výskumov pokojnejší, uvoľnenejší, zatiaľ čo pri hlučnej a rýchlejšej hudbe je človek aktívnejší a energickejší. Preto takáto hudba používa napr. v obchodoch,

kde je jej účel podporiť aktivitu zákazníkov.

Hudba odjakživa slúžila na vyjadrenie pocitov a emócií. Vždy bola odrazom spoločenských hodnôt a kultúry. Je síce pravda, že násilie je dnes zobrazované aj vo filmoch a videohrách, no medzi nimi a počúvaním hudby s odkazmi na násilie je dosť podstatný rozdiel. Jedným je zameranie sa len na sluchové vnemy. Štatistiky ukázali, že iba 30% poslucháčov hudby pozná texty svojich obľúbených pesničiek. Znamená to, že väčšina poslucháčov má väčší pôžitok zo samotnej hudby ako z textu. Výskum amerického psychológa a profesora štátnej univerzity v Iowe Craiga Anderssona ukázal, že poslucháči agresívnejšej hudby s násilnými textami zhoršovali postupne svoje vzťahy v okolí a sami sa stávali konfliktnjšími.

Aj napriek tomu sa „tvrdá“ hudba, odmietajúca a kritizujúca spoločnosť, stáva produktom masového trhu dnešnej kultúry. Avšak tým, že sa tak bohato presadzuje na trhu, vraj stráca svoj účel a poslanstvo, tvrdí Caleb Shomo spevák v skupine Beartooth.

Keď ju miluješ...

Čokoláda – maškrtka, bez ktorej si mnohí nevieme predstaviť ani jeden deň. Zbožňujú ju veľkí i malí, starí aj mladí, ženy i muži. Pozná ju každý, no odkiaľ sa táto pochúťka vzala, vie len málokto. Jej história siaha až

do obdobia praveku, konkrétne k civilizácii Olmékov, ktorí využívali kakaové bôby a ich blahodarné účinky pri náboženských rituáloch. Do Európy tieto bôby plné antioxidantov ako prvý priviezol Španiel Hernando Cortéz – dobyvateľ Mexika, pretože v nich videl veľký potenciál, a tak zakladal aj prvé plantáže. Zo Španielska sa táto surovina následne rozšírila do celého sveta.

Výber tých najlepších kakaových bôbov musí prejsť procesom čistenia, praženia, drvenia, mletia, lisovania ...

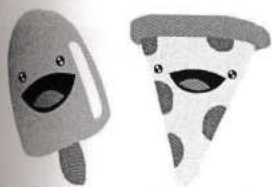
Proces výroby samotnej čokolády je veľmi náročný. Výber tých najlepších kakaových bôbov musí prejsť procesom čistenia, praženia, drvenia, mletia, lisovania, valcovania, konšovania a v neposlednom rade temperovania, pri ktorom prebieha dochucovanie čokolády. Nasleduje už len

tvarovanie do finálnej podoby a „mňam“ je na svete. Paradoxom je, že biela čokoláda, ako ju nazývame, v podstate čokoládou nie je, pretože neobsahuje žiaden podiel kakaá. Jej podstatnými zložkami pri výrobe sú okrem iných len mlieko a cukor.

Zaujímavosťou je aj to, že priemerný Američan za rok skonzumuje 11 kg tejto „kalorickej bomby“

Najväčšia čokoláda, ktorá bola zaznamenaná v Guinnessovej knihe rekordov vážila až 5792 kg a bola vyrobená v Arménsku. Zaujímavosťou je aj to, že priemerný Američan za rok skonzumuje až 11 kg tejto „kalorickej bomby“. Dnes už nie sú raritou masáže či kúpele v čokoláde. Ale milovníci čokolády zašli ešte ďalej. Bol vyrobený kúpeľňový set s názvom Maderno Swiss, ktorý pozostáva z plne funkčných zariadení, ako je umývadlo, vaňa, toaleta a bidet, ktoré sú kompletne vyrobené z pravej čigickej čokolády. Životnosť takejto kúpeľne je však iba šesť mesiacov a teplota v nej peľni nesmie presiahnuť 20°C. Tento set spolu obsahuje až 9,5 mil. kcal a kúpiť ho môžete za „symbolickú“ cenu 80 000 €.

Povedz mi, čo ješ

„Musíš jesť ovocie a zeleninu, aby si bol zdravý. Nejedz sladkosti, lebo budeš tučný...“ Tieto slová určite každý z nás počul už od mala. Hovorili ich učitelia, rodičia, známi. Čím som staršia, tým viac si uvedomujem, že zdravá strava zohráva veľkú úlohu v našom živote.

Je to však iba marketingový ťah a v skutočnosti to nie je ani zdravé, ani bio.

Hoci je dnes možno ťažké stravovať sa len zdravo, pretože máme na trhu toľko chutných nezdravých vecí, ktoré na nás „kričia“ z každého billboardu, plagátu... aj šalát v obchodoch stojí viac ako hamburger. Aj keď zdravšie a kvalitnejšie potraviny a produkty sú možno o čosi drahšie, myslím si, že do zdravia sa určite oplatí investovať. Treba však rozoznávať, čo je kvalitné. Dnes v mnohých obchodoch nájdete na potravinách označenie Bio. Je to však iba marketingový ťah a v skutočnosti nie je ani zdravé, ani bio. Preto treba pozorne študovať zloženie, čo je dobré a čo zlé.

Na internete nájdeme veľa overených informácií práve na túto tému. Veľmi ma teší, že čoraz viac ľudí sa zaujíma o zdravú stravu, začínajú sa tomu venovať a dbať o to, čo jedia. Pretože zdravé stravovanie má naozaj blahodarné účinky na náš organizmus. Každý druh zeleniny, každé ovocie a rastlina obsahuje v sebe látky, ktoré sú telu prospešné.

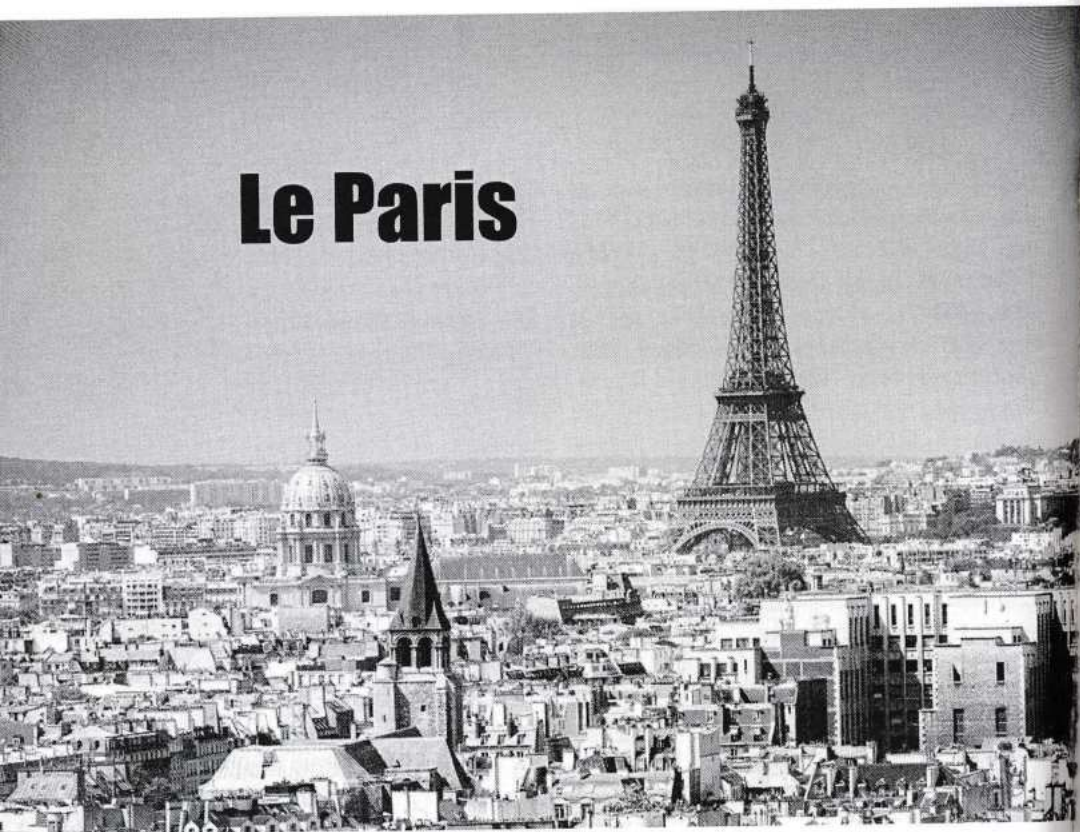
Zdravá strava neznamená len kvalitné „palivo“ pre svaly.

Veľa ľudí si však stále neuvedomuje, ako zásadne ovplyvňuje náš život kvalita stravy. V jedle totiž nie je len energia. Zdravá strava neznamená len kvalitné „palivo“ pre svaly. Zdravá strava znamená aj výživu pre mozog. Okrem bielkovín, sacharidov či tukov sa v potravinách v rôznom pomere nachádzajú aj vitamíny, minerály, vláknina...

Ak teda budeme dbať viac o to, čo jeme, budeme menej náchylní na choroby, a tak nevynecháme ani jednu písomku v škole :-). Telo sa nám za to poďakuje a zároveň budeme o čosi múdrejší.

P.S.: Ak dostanete zlú známku v škole a máte zlú náladu, dajte si špagetu. Tá zlepšuje náladu a zároveň aj pomáha tráveniu. Tak dobrú chuť!

Le Paris

Charles V. raz povedal: „Iné mestá sú mestá. Ale Paríž, je svet sám o sebe.“ Je všeobecne známe, že Paríž je hlavným mestom Francúzska a zároveň je aj symbolom lásky. Obidve tvrdenia sú, samozrejme, pravdivé, ale priam nedostačujúce, pretože povedať takéto krátke tvrdenie o tomto meste je priam hriech. Charles to vystihol božsky. Paríž je celý svet, v ktorom badať najrôznejšie kúty, v ktorom môžete obdivovať stále niečo nové. Jedna návšteva nestačí!

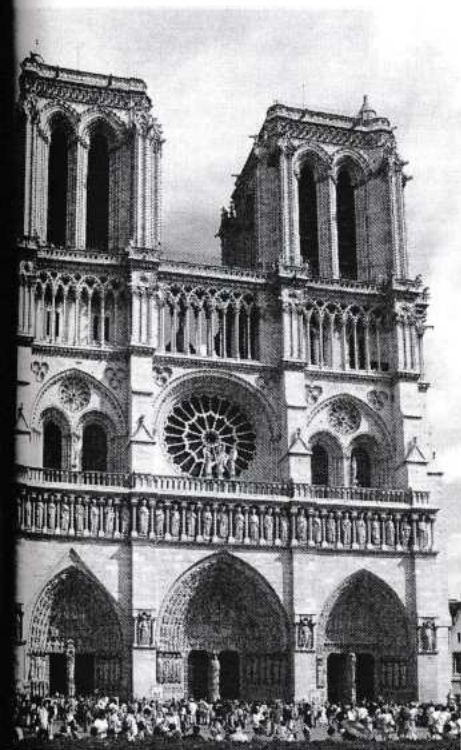
Kde inde hľadať históriu, keď nie v hlavných európskych mestách? A kde inde, keď nie v Paríži! Moja najobľúbenejšia pamiatka je Bazilika Sacré-Coeur, v preklade Chrám najsvätejšieho Ježišovo

srdca. Ak budete počuť pojem Samočistiaci kostol, tak áno, hovoríme o tom istom skvoste. Je to žiarivobiely kostolík, ktorý leží na najvyššom bode Paríža, konkrétne v štvrti Montmartre. Jeho čistota spočíva v použití vápenca, ktorý pri daždi reaguje s vodou a uvoľňuje kalcit s bieliacim účinkom. Môžeme tu badať rímsku i byzantskú architektúru a omše sa uskutočňujú každú hodinu.... už len vyšliapať tie schody :-).

Poznáte historický román – Chrám Matky Božej v Paríži – plný kontrastov typických pre romantizmus, ktorý napísal francúzsky autor Vicor Hugo? Je to román opisujúci v úvode moju druhú najobľúbenejšiu pamiatku v Paríži, a to Chrám Notre-Dame.

Pred hlavným vchodom sa nachádza nultý bod, teda stred Paríža. Nádhodne zdobené okná prežili vojny, požiare i revolúcie. Gotický chrám sa pýši najväčším zvonom, nazývaným Emmanuel, ktorý váži až 13 ton. Vďaka najvyššej návštevnosti je najpopulárnejšou turistickou atrakciou Francúzska.

Víťazný oblúk Arc de Triomphe je monumentálny stred najväčšieho kruhového objazdu a zároveň aj Námestia Charla de Gaulle. Cisár Napoleon nariadil, aby ho postavili na oslavu jeho víťazstiev v bitkách, ale bol veľmi veľký a stavba trvala 30 rokov. Oblúk symbolizuje vyjadrenie úcty k padlým francúzskym vojakom, a preto pod oblúkom od roku 1921 horí večný plameň. Je tak široký, že v roku 1919 ho preletelo lietadlo na palube s Charlesom Godefroyom!

Láska je pre Paríž veľmi podstatná a nemôžem ju len tak odignorovať. Aj my v Košiciach sa snažíme napodobniť najznámejší most na svete – Pont des Arts – ktorý navštevujú mladé páry a na znak nekonečnej lásky si tu uzamkynali kladku a kľúčik hádzali do rieky. Avšak pred dvoma rokmi spadla časť zábradlia do rieky a o rok na to sa rozhodli odstrániť zámky kvôli bezpečnosti. Marc Chagall namaľoval strop Parížskej opery, na ktorom sa vynímajú zalúbené páry, ako sú Tristan a Izolda či Rómeo a Júlia.

V slávnej piesni Milujem Paríž sa americký skladateľ Cole Porter pýta, prečo tak miluje Paríž. Odpoveď znie: „Lebo to je moja láska!“ Tak čo, aj vy ho tak milujete?

Pri pojme Zánik sveta sa každému pred očami vynoria katastrofické scenáre, plné krvavých bitiek, celosvetových živelných katastrof, vražd a snáh o záchranu. Ale čo ak vám poviem, že to bude inak?

Apokalypsa – reálna hrozba?

Ľudia si zvykli, že všetko, čo chcú, si smú zobrať, neberúc ohľad na ich životné prostredie. Pravdupovediac, robila som to aj ja tak. Hovoríte si, čo to má spoločné s koncom sveta? Odpoveď je jednoduchá. Postupným ničením prostredia s ľahostajným prístupom k následkom sa to raz aj stať môže. Teplota sa bude zvyšovať, oceán sa bude prekysličovať, jeho hladina stúpať a my, ľudia, budeme len tak pozeráť, kedy stihli vymrieť ľadové medvede.

Našťastie, nedávno sa vedúce hlavy našich štátov stretli, aby podpísali dohodu o udržaní teploty na jeden a pol stupňa. O čo išlo? Zástupcovia 175 krajín, vrátane nás, podpísali v piatok na Deň Zeme klimatickú dohodu OSN. Kľúčovou časťou dohody, ktorá vznikla koncom minulého roka v Paríži, sú záväzky štátov. Tie sa tak nedohodli len na globálnych cieľoch, ale každý štát povedal, ako chce konkrétne prispieť k naplňaniu spoločného cieľa. Aktuálna teplota oproti minulým rokom je vyššia o jeden stupeň, na pohľad

malý rozdiel, ale o to väčšie sú následky.

Ďalším, v poslednom čase rozoberaným, problémom sú pesticídy - chemické látky na ničenie škodcov využívané v poľnohospodárstve. Na Slovensku prebieha petícia do konca roka. Jej cieľ je obmedzenie troch najškodlivejších látok. Pesticídy však nenichia len škodcov, ale aj svojich prirodzených opeľovačov, ako sú včely či motýle. A aby toho nebolo málo, po konzumácii sa dostávajú aj do nášho tela. Akoby sme tých chemických látok neprijímali už dosť! Všetky tie „éčka“ a konzervačné látky a teraz ešte aj toto. A teda, ak vám nezáleží na prírode okolo seba, tak sa aspoň zamyslite, čo to robí s vaším organizmom a s ľuďmi, ktorých máte radi.

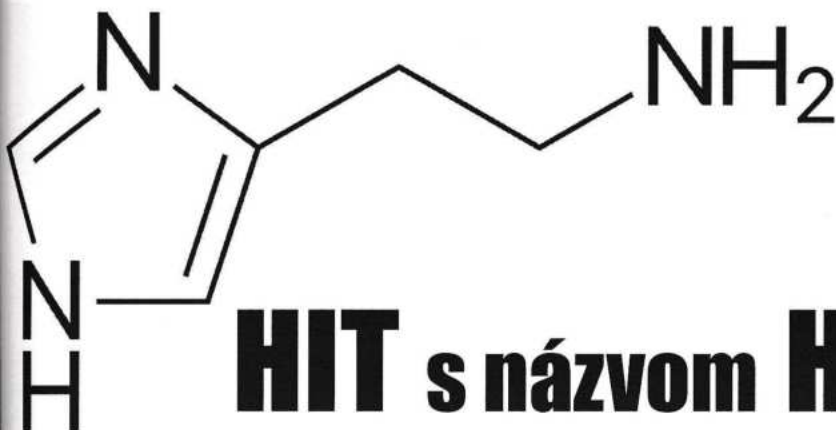
Ale myslíme aj trochu optimisticky. Európsky parlament hlasoval v prospech ochrany vtákov a ich prirodzených biotopov. Bude takýto krok znamenať lepšiu budúcnosť?

Zák
zým
Sú
enz
ša
Mys
vie

Hist
vost
stret
potr
a pri
aj m
mín
čo r
sa, t
Aj p
ve to
iný z
konc
dat',

Ako
zdrav
do ú
„obv
giu. A
V dr

Miria
foto in

Základom skratky HIT je histamín. Enzým, ktorý nám pomáha. Teda, ako komu. Sú ľudia, ktorí doslova neznášajú tento enzým. Nie tak, ako keď človek neznáša olomoucké syrečky, pretože smrdia. Myslím to tak, že vaše telo si s tým nevie poradiť. Nezávisí to od vás, aj keď...

Histamínová intolerancia (čiže neznášanlivosť), sa neobjaví len tak náhodou, že vás stretne na ulici. Nie. Je to vaša chyba. Jete potraviny s vysokým obsahom histamínu a pritom si to ani neuvedomujete. Ako by ste aj mohli, ak o niečom takom nevíete. Histamín sa vašom tele začne kopíť a telo nevie, čo robiť s takým množstvom. No nebojte sa, telo vás na to upozorní. Každého inak. Aj preto je ťažké prísť na to, že trpíte práve touto chorobou. Niektorí majú bolesti hlavy, iní zas bolesti brucha alebo vyrážky či dokonca aj nádchu. Tým zas nechcem povedať, že každá nádcha je dôvodom strachu...

Ako teda zistiť príčinu? Ak pôjdete pozdraviť všetkých lekárov, ktorí prichádzajú do úvahy, a výsledok nebude žiadny, váš „obvodčák“ vás pošle na imunoalergológiu. Aj keď možno nemáte alergiu na nič. V dnešnej dobe sa stravujeme nezdra-

vo, dýchame špinavý vzduch... Alergia na niečo je skôr výnimkou. Aj keď HIT nie je alergia. Je to neznášanlivosť potravín. V dnešnej dobe sa to veľmi dobre dá zistiť.

A na svete je ďalší problém. Aj keď už viete, čo vám je a doktor vám povie, čo všetko by ste nemali jesť, nie je to také jednoduché. Vy a diéta sa budete musieť stať spojencami v bitke proti HIT. V zásade by ste sa mali vyvarovať jedlám, ktoré sú bohaté na histamín. Paradajky, kakao či kvasinky. Každý človek však reaguje na niečo iné. Nie je to rovnaké u všetkých. Musíte na to prísť sami. Stojí to kopu času a práce, kým sami zistíte, ktoré jedlo alebo potravina vám robí zle.

Ako človek, ktorý trpí touto chorobou, viem, o čom hovorím. Nebolo ľahké zistiť, čo mi vlastne je. Stálo ma to niekoľko vyšetrení, ktoré rozhodne neboli príjemné. Objaviť zlú stravu bolo náročné. V podstate vás to naučí jesť zdravo, pričom vylúčite problémové potraviny a nahradíte ich zdravšími a prospešnými pre váš život. Váš svet sa obráti o 90 stupňov a nasmeruje sa správnym smerom. Už žiadny vyprázaný rezeň so zemiakovým šalátom. Nahradí ho čerstvý šalát.

Hmatateľná láska

13. marca 2015 počas homílie v Bazilike sv. Petra v Ríme vyhlásil pápež František mimoriadny Svätý rok milosrdenstva. „V tomto mimoriadnom Svätom roku milosrdenstva máme v každodennom živote prežívať milosrdenstvo, ktoré Otec zosiela na nás z večnosti. Nechajme sa počas tohto jubilea prekvapiť Bohom. On nikdy neprestáva otvárať dvere svojho Srdca dokorán, aby nám zopakoval, že nás má rád a chce sa s nami deliť o svoj život.“ (bula *Misericordiae vultus*) Mottom roku, ktorý sa začal 8. decembra 2015 na slávnosť Nepoškvrneného počatia Panny Márie a skončí sa 20. novembra 2016, je myšlienka „Milosrdní ako Otec“.

Logo Jubilea – Milosrdní ako Otec

Logo spolu s mottom výstižne vyjadrujú Jubilejný rok. Logo, ktorého autorom je jezuitský páter Marko I. Rupnik, ukazuje obraz Syna, ktorý nesie na pleciah strateného

človeka, čím poukazuje na lásku Krista.

Obraz je vytvorený takým spôsobom, aby ukazoval Dobrého pastiera, ktorý sa dotýka až do hĺbky tela človeka, pričom to robí s láskou, ktorá mení jeho život. Dobrý pastier vo svojom obrovskom milosrdenstve nesie na sebe ľudstvo, ale jeho oči sú spojené s očami človeka.

Celá scéna je umiestnená do tvaru tzv. Mandorly, ktorá pripomína, že v Kristovi sú prítomné dve prirodzenosti: božská a ľudská. Tri sústredné elipsy naznačujú pohyb Krista, ktorý vyslobodzuje človeka z moci hriechu a smrti.

Aké miesto má Svätý rok v tradícii Cirkvi?

Katolícka cirkev začala s tradíciou Svätého roka v roku 1300 za pontifikátu pápeža

Bonifácia VIII., ktorý počítal so slávením jubilea každých sto rokov. Od roku 1475 sa slávenie „riadneho svätého roku“ začalo opakovať po 25 rokoch. Zvyk vyhlásiť „mimoriadny jubilejný rok“ siaha až do 16. storočia. V minulom storočí pápež Pius XI. vyhlásil Svätý rok 1933 pri príležitosti 1900. výročia vykúpenia a v roku 1983 tak urobil Ján Pavol II. pri príležitosti 1950. výročia. Katolícka cirkev pripisuje Jubilejnému roku duchovný význam v možnosti obnoviť vzťah s Bohom a s blížnym.

Svätý rok je vždy príležitosťou k prehliadeniu viery a k životu s novým úsilím o vydávanie kresťanského svedectva.

Jubilejným rokom milosrdenstva pápež František kladie do stredu pozornosti milosrdného Boha, ktorý pozýva všetkých, aby sa vrátili k nemu. Stretnutie s ním inšpiruje k čnosti milosrdenstva.

Svätá brána

Svätá brána je otvorená iba počas Svätého roka, inak je zamurovaná. Majú ju všetky štyri hlavné baziliky Ríma: sv. Petra, sv. Jána v Lateráne, sv. Pavla za hradbami a Santa Maria Maggiore. Obrad otvorenia svätej brány symbolicky vyjadruje cestu smerom k spásu. Nie náhodou má Svätá brána označenie svätá. Prejsť cez Svätú bránu znamená posilniť osobný vzťah k osobe Ježiša Krista a žiť životom, ktorý nám on daroval. Prvýkrát v histórii jubilej je daná

možnosť otvoriť Svätú bránu milosrdenstva aj v jednotlivých diecézach vo svete, predovšetkým v katedrále alebo v zvlášť významnom kostole či v sanktuáriu významnom pre pútnikov. Netreba chodiť ďaleko. V Košiciach a v blízkom okolí sa nachádza viacero Svätých brán, tá nám najbližšia je iba niekoľko metrov od našej školy v Kostole Božieho milosrdenstva na Sídlišku KVP.

Misionári milosrdenstva

Ďalšou špecifickou charakteristikou Roku milosrdenstva sú tzv. „misionári milosrdenstva“. Ide o mimoriadnych kazateľov a spovedníkov počas celého Roku milosrdenstva. Majú byť kňazmi trpezlivými, schopnými porozumieť ohraničeniam človeka, aby boli viditeľným znamením Božej nehy vo svojich kázňach a pri vysluhovaní sviatosti zmierenia.

Milosrdenstvo a Svätý Otec

Milosrdenstvo je témou veľmi drahou pre pápeža Františka, ktorý to vyjadril už ako biskup, keď si zvolil heslo «miserando atque eligendo». Ide o citát z homílie sv. Bédu Ctihodného, keď komentuje evanjelium o povolaní Matúša slovami: «Ježiš vidiac vyberača daní, zadíval sa na neho pohľadom lásky a povolal ho hovoriac: Poď za mnou!»

Milosrdenstvo = hmatateľná láska

Ježiš Kristus nás miluje ako Boh aj ako človek. Neodmieta ani našu slabú vieru, ale chce ju posilniť, uzdraviť. Prichádza k nám slovami: „Pokoj vám!“ . Kristus nevyčíta, ale pomáha, prináša pokoj. Ukazuje, ako treba vieru prejať v skutkoch. Preukazuje svoju milosrdnú lásku. Kristus je „milosrdný ako Otec!“ V tomto Roku milosrdenstva nám znovu zaznieva výzva, aby sme aj my boli „milosrdní ako Otec“, ako nebeský Otec a ako vzkriesený, večne živý Kristus, Boží Syn.

Šesťdesiatka na krku

Tento rok si Slovenská televízia pripomína okrúhle výročie začiatku vysielania. Bratislavské televízne štúdio spustilo svoje vysielanie po prvý raz 3. novembra 1956.

PRVÉ ROKY, PRVÉ KROKY

História televízneho vysielania na Slovensku je úzko spätá s Československou televíziou /ČST/, ktorej prvé vysielanie sa objavilo na obrazovkách 1. mája 1953. Vysielanie sledovali diváci vďaka vysielacu na Petřínskej rozhľadni v Prahe.

Ďalšie štúdio začalo vyselať 31. decembra 1955 z Ostravy a po ňom, 3. novembra 1956 televízne štúdio Bratislava, nakoniec, 25. februára 1962 televízne štúdio Košice.

Prvým programom bolo vystúpenie SEUK-u, ktoré diváci sledovali asi na 500 obrazovkách.

VYSIELANIE & PROGRAM

Spočiatku sa vysielalo dvakrát týždenne – v stredu a v sobotu od 17.00 hod. Po roku pokusného vysielania sa s výnimkou pondelka vysielalo každý deň a od januára 1959 každý deň. Program sa začínal krátkym detským vysielaním, pokračoval športom, aktualitami, o 19-tej hodine tridsaťminútovým spravodajským týždenníkom a po ňom hlavným večerným programom – inscenáciami.

Televízia sprístupňovala diela spočiatku prenosmi z divadiel. Prvou bola ešte v roku 1957 televízna inscenácia V. Novotného: Do videnia, Lucienne!

V 70. rokoch nasledovali dramatické seriály v dramaturgii košického, bratislavského a pražského štúdia, obľubu si získali cykly Svetová dráma na obrazovke a Svetový román na obrazovke.

PROBLÉMY V '68

Doba priniesla so sebou aj ideologické problémy, keď sa od televíznych tvorcov vyžadovalo uprednostňovanie politických obsahov o úspechoch socializmu a o ideálnom socialistickom občanovi. Situácia sa zdramatizovala po príchode vojsk Varšavskej zmluvy, televízne štúdiá boli obsadené a vysielanie bolo prerušené. Nastúpila tvrdá cenzúra a televíziu odsúdili ako prozápadnú a antikomunistickú.

NOVÝ POHĽAD

Dôležitým medzníkom bol 14. február 1970 - prvé vysielanie vo farbe z lyžiarskych Majstrovstiev sveta v klasických disciplínach vo Vysokých Tatrách, ktoré videli diváci v 30-tich krajinách sveta.

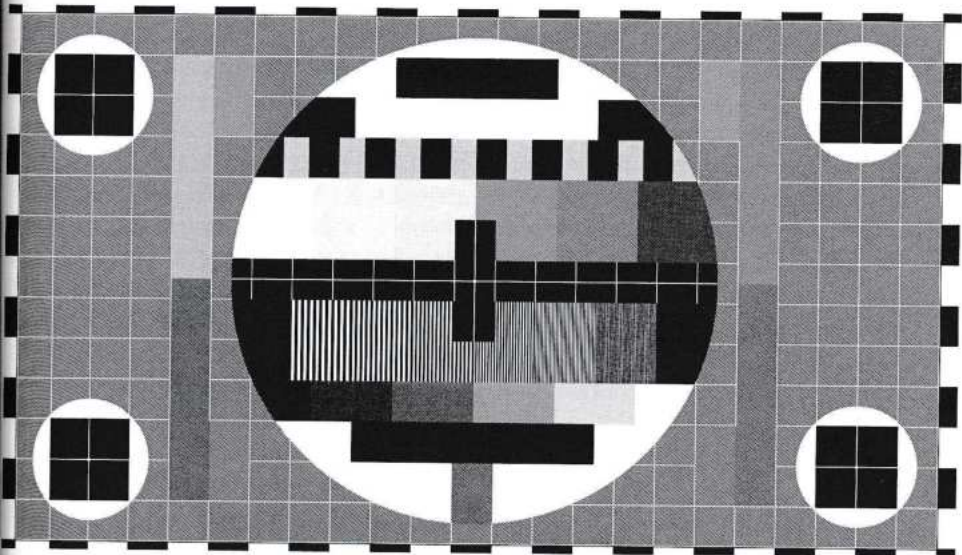
DOMINANTA - SPRAVODAJSTVO

Rôznymi etapami vývoja prešlo aj sprava-

vodajstvo. V začiatkoch vysielania ČST boli na Slovensku tri produkčné útvary: politicko-spravodajský program, umelecký program a program pre deti a mládež. Televízne spravodajstvo bolo priam profilujúcim prvkom televízneho programu.

PRED NOVEMBROM '89...

Slovenská televízia už pred novembrom '89 pripravila niekoľko relácií, naznačujúcich postupujúce spoločenské zmeny. Ešte pred historickými udalosťami na Národnej triede v Prahe vysielala STV v hlavných spravodajských reláciách reportáže z protestného zhromaždenia študentov na Hviezdoslavovom námestí v Bratislave. Bolo to v čase, keď v spravodajskom štúdiu STV diskutovali predstavitelia opozície a formujúcich sa nových občianskych združení. Po prvýkrát v tomto vysielaní zaznela výzva na dialóg s vtedajšou mocou, ale aj požiadavka na odstránenie vedúcej úlohy KSČ z Ústavy ČSSR.

SLOVENSKÁ TELEVÍZIA

rtv:

la a dodnes vysiela STV na dvoch vysielacích okruhoch. Vytvorenie 3. programu STV (08.08.2008) neprinieslo veľa úspechu a bolo ukončené 30.6. 2011.

Od roku 1989 sa vo vedení STV vystriedalo viacero ma-

... PO NOVEMBRI '89

Počas novembra 1989 a v dňoch nasledujúcich po ňom sa potvrdila nezastupiteľná úloha televízie ako nosného informačného média. Od 22. novembra 1989 prinášala ČST priame prenosy z Václavského námestia v Prahe a rôzne diskusné bloky s rodiačim sa hnutím za demokraciu. Na obrazovky sa dostávali necenzurované zábery a komentáre, informujúce verejnosť objektívne a operatívne, ktoré prispeli k pádu totalitného režimu. Nové programy mali modernejší a komerčnejší štýl, čo prinieslo značný divácky úspech.

NOVÁ DOBA

Slovenská televízia bola zriadená Zákom SNR o Slovenskej televízii ako prvá verejnoprávna televízia v postkomunistických krajinách. Od 1. januára 1993, po vzniku samostatnej Slovenskej republiky, vysiela-

mažmentov. V ich činnosti sa odrážal zložitý spoločenský a politický vývoj spoločnosti. Stať sa výrazným nositeľom verejnej programovej služby v celom rozsahu činnosti, prinášať pohotovú a fundovanú spravodajskú, publicistickú a diskusnú programy, obnoviť vlastnú pôvodnú dramatickú, dokumentárnu tvorbu, tvorbu pre deti a mládež, aj zábavu, obnoviť programovú disciplínu a pozornosť sústrediť na spokojnosť diváka pred ukazovateľmi sledovanosti. Stať sa televíziou, ktorá programy nielen nakupuje a vysiela, ale ich aj vyrába, keď predsa STV je definovaná ako národná, nezávislá, informačná, kultúrna a vzdelávacia inštitúcia, ktorá poskytuje službu verejnosti; moderné elektronické médium, schopné plnohodnotne a širokospektrálne odrážať život demokratickej, pluralitnej spoločnosti, plniť službu štátu: právo na seriózne a objektívne, neskreslené informácie pre občanov a uspokojovať potreby a záujmy širokej verejnosti.

Peniaze, peneži, peníze...

Život nás skúša z finančnej gramotnosti takmer na každom kroku. Dnes skoro každý z nás využíva finančné produkty a služby. Máme účet v banke, debetnú či kreditnú kartu. Investujeme, využívame služby poisťovní, šetríme si na dôchodok... Napriek veľkému množstvu finančných služieb, produktov a inštitúcií, s ktorými sa stretávame každodenne a sú bežnou súčasťou nášho života a životného štýlu, nie každý je schopný sa zorientovať v konkrétnych podmienkach a parametroch produktov.

Sedliacky rozum & finančná gramotnosť

Niekedy to nazývali zdravý sedliacky rozum, dnes finančná gramotnosť. Finančná gramotnosť je jednou z najviac diskutovaných tém nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Ako sa zdá, na Slovensku je tento pojem stále cudzí, čo dokazuje aj posledné testovanie 15 ročných žiakov práve v tejto oblasti, kde boli klasifikovaní ako podpriemer. Nebojím sa povedať, že výsledky týchto testov odzrkadľujú aj ekonomickú situáciu v štáte a v užšom slova zmysle peňažné zázemie rodín. Je prirodzené, že deti, ktoré vyrastajú v bohatších rodinách, majú o niečo lepšie výsledky v týchto testoch ako deti, ktoré toľké šťastie nemajú. Na druhej strane deti v chudobnejších rodinách si viac uvedomujú hodnotu peňazí a nemínajú na zbytočné veci, ktoré ani nepotrebujú. Americký investor Warren Buffet raz povedal: „Ak si kupujete veci, ktoré nepotrebuje, tak čoskoro bude-

te musieť predat' veci, ktoré potrebujete.“

Hodnota peňazí

Mnoho mladých ľudí nepozná hodnotu peňazí. Mohli by sme povedať, že žijú „pre dnešok“. Nemyslia na budúcnosť. Peniaze, ktoré zarobia, okamžite minú. Nevytvárajú si žiadne finančné rezervy, nesporia. Problémom je ich finančná (ne)gramotnosť. Finančne gramotný človek naopak vie, ako funguje svet peňazí, vie efektívne hospodáriť so svojimi finančnými prostriedkami, má prehľad vo svojich financiách a nerobí neuvážené rozhodnutia, ako napríklad nadmerné zadlžovanie sa. Preto je dôležité už malým deťom ukázať, že peniaze nerastú na strome a je potrebné učiť sa im rozumieť. „Zarábanie, utrácanie peňazí a diskusie o peniazoch, by nemali byť v rodinách tabu. Aj deti by mali vedieť, čo si rodina môže dovoliť, na čo rodina šetrí a za čo utráca. Dôležité je si uvedomiť, že ak rozprávame s deťmi o peniazoch, rozprávame súčasne aj o rebríčku hodnôt, o zodpovednosti, o starostlivosti rodičov o jednotlivých členov rodiny, o dôležitosti hospodárenia a myslenia na budúcnosť. Deti si prostredníctvom rodičov utvárajú predstavu o tom, čo peniaze znamenajú a tým sa učia, ako s nimi hospodáriť,“ radí psychológ Warošek.

SLOVENSKÁ SPORITEĽŇA

Vreckové

Často sa stretávame s toľkokrát opakovanou frázou: „Dávam svojim deťom vreckové, aby sa naučili vážiť si peniaze“. Nemyslím si, že je to najšťastnejší spôsob, ako naučiť detiarábať s peniazmi. Ba naopak, považujem to za nezmysel, keďže viem, ako to vnímajú mladí ľudia. Dostanú vreckové, ktoré môžeme pokojne nazvať „prachy zadarmo“. Keďže ich nemuseli získať, nemuseli pre ne nič urobiť, a preto si ich skutočnú hodnotu vôbec neuvedomujú. Minú ich za dva-tri dni a zvyšok týždňa už akosi prežívajú a počkajú na ďalšie vreckové. Tu sa nám začína vynárať mnoho otázok typu: „Kde sa stala chyba?“ „Ako riešiť tento problém?“

Jedným z aspektov nedostatku vzdelania vo finančnej oblasti považujem aj školský systém, ktorý sa touto tematikou nezaobera viac než niekoľko hodín na matematike.

Mnohí študenti napríklad ani len netušia, že môžu mať svoj vlastný bankový účet, a to úplne zadarmo. Nerozlišujú základné pojmy, chýba im logické myslenie a určiť rozdiel medzi dobrou a zlou pôžičkou je pre nich takmer nemožné. V budúcnosti sa tak dostávajú do ťažkých životných situácií, v najhorších prípadoch riešia existenčné problémy. Zadlžia sa kvôli svojej nevedomosti do takej miery, že vznikajú bezvýchodiskové situácie a svoje pôžičky preplácajú.

Vlastný zárobok

O čosi prirodzenejší spôsob, ako sa naučiťarábať s peniazmi, je zarábať si svoje vlastné peniaze. V dnešnej dobe je veľa príležitostí pracovať na dohodu. Nič nenahradí super pocit, že som to dokázal svojimi vlastnými rukami, vlastnou hlavou a stal sa v podstate finančne nezávislým od rodičov. Tak vzniká prirodzený zdravý vzťah k peniazom, keďže vlastníenie niečoho, má človek v sebe zakorenené už od nepamäti.

Riešenie problému

Riešenie problému sa zdá veľmi ľahké, a predsa... Keďže nežijeme v totalitnom režime a máme takmer neobmedzený prístup k informáciám, máme neuveriteľné množstvo možností zlepšiť nelichotivú nevedomosť študentov na Slovensku vo finančnej gramotnosti. Možno by stačilo pridať jeden vyučovací predmet navyše týkajúci sa tejto problematiky. Ktovie...

Finančný svet sa neustále zdokonaľuje. Vznikajú nové finančné inštitúcie, ktoré ponúkajú klientom svoje produkty. Existuje mnoho kurzov, škôl, akadémií zaoberajúcich sa školením ľudí v tejto oblasti. Finančná terminológia sa rozrastá a pre človeka, ktorý nepozná aspoň základné finančné pojmy, sa môže zdať chaotická. Preto je v súčasnosti nevyhnutné vzdelávanie sa v tejto oblasti.

A ešte niekoľko odporúčaní, ako riadiť svoje osobné peniaze:

- Ak s plánovaním svojho rozpočtu začínáš, rozdeľ si každý mesiac na štyri týždne. Naplánuj si na každý týždeň svoje príjmy a výdavky, aby si v tom mal lepší prehľad.
- Rozpočet si pravidelne kontroluj a nič nenechávaj na náhodu. Pravidelne si zaznač skutočné príjmy a skutočné výdavky, ktoré si odkontroluješ pomocou bločkov z registračnej pokladnice či iných dokladov.
- Nakupuj iba to, čo bolo plánované a máš to v zozname. Ak niečo kupuješ, nekupuj to hneď v prvom obchode. Porovnaj si ceny vo viacerých obchodoch. Skús porovnať ceny tovaru aj na internete. Informuj sa o výpredajoch, kde sa dá nakupovať so zľavami. Porovnaj kvalitu tovarov a buď múdry nakupujúci.

Stala som sa vládcom ríše lenivých

(Fantastické rozprávanie)

Bola práve streda, 11. marec, dvanásť hodín a tridsať šesť minút ráno, keď som sa zobudila na neúnosný chrapot z vedľajšej postele. „Kika!“ Skríkla som chrapľavým, práve prebudeným, hlasom, no odpovede som sa nedočkala, ba čo viac, Kika pridala k tomu chrápaniu ešte aj mľaskanie, no a na toto pre mňa existuje iba jediné riešenie – chrápať ešte hlasnejšie.

Otočila som sa k stene, keď v tom momente vtrhla do izby energická mamka a vravela niečo o tom, že nás čaká plno úloh ako: vysávanie, upratovanie, umývanie... Ja som

jej však veľmi rýchlo vysvetlila, že všetky vymenované slová majú koncovku – nie, a teda to určite nebude náhoda. „Si taká lenivá, až je to geniálne,“ povedala, no pozrela sa na mňa takým vyčítavým pohľadom, až sa mi na milisekundu chcelo vstať z postele, ale bola to skutočne iba milisekunda. Vravela, že by som akútne potrebovala nejakú terapiu šokom, aby som sa spamätala.

Tieto jej slová ma zarazili natoľko, že som nemohla zaspať. Sledovala som tapetu na stene. Odrazu som mala pocit, že sa na nej črtá akýsi kruh. Myslela som si, že som sa

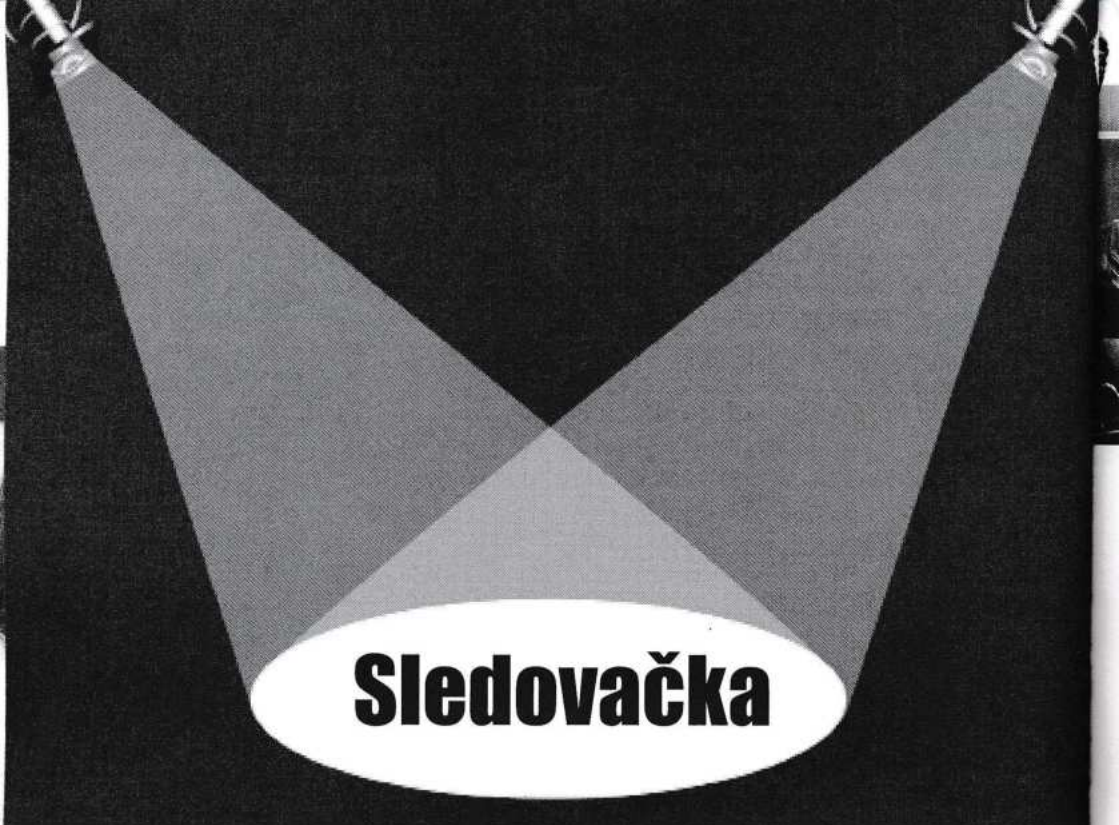
zbláznila, že je to asi syndróm nedostatku spánku a v tej chvíli ma akosi neopísateľne tento kruh pohltit. Všetko sa to udialo veľmi rýchlo. Bolo to ako jazda tobogánom, na konci ktorého stál zástup akýchsi bytostí. Vyzerali ako ľudia, aj krajina okolo mi pripomínala moje mesto, no všetko bolo sfarbené niekoľkými odtieňmi sivej.

Najprv sa mi to všetko javilo ako scéna z nejakého hororu, ale opak bol pravdou. Všade okolo mňa ležalo veľa unudených teenagerov. Ľudia boli leniví, len tak stáli a bez slova hľadeli na mňa. Tri štvrtina z nich zrazu zaspala, len tak, z ničoho nič a postojáčky. Bolo to neuveriteľné! Na lúke nebol jediný kvet, všetky vyschli, lebo sa k nim nedostala ani kvapka vlahy, pretože voda tiekla príliš pomaly a kým dotiekla, vyschla. Bolo to všetko veľmi zvláštne. Na jednej strane to bola krajina mojich snov, pretože ľudia tam skutočne nerobili nič. Nevynášali smeti, nechodili do obchodu, len unudene zívali. Spali, keď chceli, jedli, keď chceli, neupratovali, len tak prežívali. No na druhej strane tam chýbal život, kúsok energie alebo aspoň nejaký druh činnosti, pretože tam sa nedialo absolútne nič. Vtedy mi prišla na um moja mama, ktorá vždy plná entuziazmu po hodinách presvedčania donútila mňa a moju sestru niečo urobiť, nejako pomôcť. Ale tu taký človek chýbal a hneď som vedela, aké je moje poslanie. Napraviť týchto ľudí a aj seba. Bolo to ťažšie, ako som si myslela. Tí ľudia ma nevnímali, hľadali všakovaké zámienky a chytali ma za slovíčka tak prefikane, aby jednoducho nemuseli nič urobiť. Bolo to ako zlý sen. Ja som predsa nechcela nič zlé, iba im pomôcť, pretože takto sa rútili do záhuby. Stala som sa vládcom ríše lenivých a bolo to najhoršie, čo sa mi v mojom doterajšom živote prihodilo.

Uvedomila som si, že v takejto frustrujúcej pozícii je moja mama každý deň u nás doma.

Prišlo mi to všetko veľmi ľúto. Môj vnútorný monológ prerušilo hlasné dunenie. Svet v tej krajine sa začal rozjasňovať a mňa zrazu prudko strhlo. Môj pohľad opäť smeroval na tapetu na stene v mojej izbe. „Bol to len sen, chvalabohu!“ zvolala som nadšene. Vo dverách izby stála mama s metlou, ktorou búchala o zem, aby mne a sestre dala jasne najavo, akú aktivitu máme namiesto spánku vykonávať. Bolo to po prvýkrát v mojom živote, čo ma pohľad na metlu urobil šťastnou. Vyskočila som z postele a prvýkrát som začala s radosťou upratať.

Sledovačka

Originál: Spotlight

Žáner: životopisný/historický/triler/dráma

Dĺžka: 129 minút

Réžia: Tom McCarthy

Scenár: Josh Singer, Tom McCarthy

Kamera: Masanobu Takayanagi

Hudba: Howard Shore

Hrajú: Mark Ruffalo, Michael Keaton, Rachel McAdams, Liev Schreiber, John Slattery, Brian D'Arcy James, Stanley Tucci, Doug Murray, Jamey Sheridan, Neal Huff, Billy Crudup, Duane Murray a ďalší

Premiéra v SR: 7. 4. 2016

Americká biografická dráma nakrútená podľa skutočných udalostí. Hlavnými postavami je skupina žurnalistov z The Boston Globe, tiež známych aj ako „Spotlight“ tím. Títo novinári vyšetrovali závažný prípad zneužívania detí katolíckymi kňazmi niekoľko rokov a ututľávanie týchto činov. Snažili

sa odhaliť fakt, že cirkev o tom vedela. Za svoju novinársku prácu získali aj Pulitzerovu cenu v roku 2003. Film sleduje osudy jednotlivých novinárov, ich cestu k nájdeniu pravdy. Ukazuje pravú tvár naozajstnej investigatívnej žurnalistiky. Ukazuje, čo všetko musíte obetovať pri hľadaní pravdy.

„Vedeli to! A dopustili to! Mohol si to byť ty! Mohol som to byť ja! Mohol to byť ktokoľvek z nás!“
Mike Rezendes

S príchodom nového editora Spotlight tím získava nový námet na článok. Skutočnosť, o ktorej sa niekto už zmienil, no o ktorú sa nikto reálne nezaujímal. Štvorica reportérov sa vydala na dlhú cestu otázok, odmietaní, zabuchnutých dverí, výpovedí obetí a strašných faktov. Ich poslaním bolo odhaliť pravdu a to sa im aj podarilo. Počas filmu sa napätie neustále stupňuje, objavujú sa nové dokumenty, obeť a kňazi. Film graduje až do poslednej sekundy. Jednou z najlepších scén McCarthyho filmu je, dovolím si tvrdiť, práve posledná. Herci po-

dali neskutočné výkony. Jednotlivých reportérov mali podrobne naštudovaných až tak, že samotný Walter Robinson povedal o Michaelovi Keatonovi, že ak by vykradol banku, polícia by zatkla jeho. Napriek tomu, že dej sa odohráva v Bostone, väčšina nakrúcania prebiehala v Toronte a okolí.

„Neprajem si byť zaznamenávaný žiadnym spôsobom. Na papier, na magnetofón, proste nijak.“
Mitchell Garabedian

Myslím, že tento film by mal byť akousi „alfou a omegou“ najmä žurnalistov, no nájde si cestu aj k obyčajnému človeku. Učí nás, že si máme ísť za svojím, ak naozaj veríme, že je to pravda. Že niekedy je lepšie nepočúvať okolie a veriť sám sebe. Učí nás, že cesta za pravdou je náročná. Že pravda nie je pekná, ale niekedy je aj krutá. Reportéri z The Boston Globe dali hlas tým, ktorí nemali silu kričať, ktorých umlčali. Samozrejme, tento film je kontroverzný a možno zmení váš pohľad na cirkev či kňazov. Možno nie je pre každého. Napriek tomu si myslím, že by sme ho mali vidieť. A musíme si uvedomiť prostý fakt: to, čo sa stalo, je jednoducho pravda. Aj keď jej možno len ťažko uveriť.

Bertina polička

S láskou Rosie, Cecilia Ahern

Cecilia Ahern debutovala knihou P.S. Milujem ťa (P.S. I Love You), ktorá sa stala bestsellerom. O dva roky neskôr vydala knihu S láskou Rosie, ktorá sa v írskom origináli volá Kde končí dúha (Where Rainbows End) a jej prvé vydanie u nás má rovnomenný názov. V Amerike bola premenovaná na známy titul S láskou Rosie.

Zaujímavá kniha, ktorá mapuje život hlavnej hrdinky Rosie Dunnovej a jej najlepšieho priateľa Alexa Stewarta od ich útleho detstva cez pubertu, prvé lásky, odlúčenie, mladické chyby, nečakané tehotenstvo, vysokú školu, nevydarené manželstvá, nesprávne rozhodnutia, splnené sny.

Príbeh nie je písaný tradičným prozaickým spôsobom, ale je pozliepaný z rôznych odkazov, lístočkov, mailov či chatov.

Neobyčajná je forma spracovania tohto románu. Príbeh nie je písaný tradičným

prozaickým spôsobom, ale je pozliepaný z rôznych odkazov, lístočkov, mailov či chatov. Absencia rozprávača sa zo začiatku môže zdať chaotická. Nikto vás neuvedie do deja, nikto vás nezoznámi s postavami. Prvé stránky možno treba prehryznúť, no potom sa to už číta samo.

Kniha má niekoľko vtipných momentov, pri ktorých sa jednoducho musíte zasmiať. Rosie je mladá žena, ktorá po poslednom stredoškolskom plese nečakane otehotnie. Po tom, čo plánovala odísť do Bostonu študovať hotelierstvo a splniť si sen, sa jej plány zmenili. Musela ostať doma v Írsku a vychovávať svoju malú dcérku Katie. Jej najlepší priateľ Alex, ktorý sa do Bostonu presťahoval počas strednej školy, ostáva študovať v Bostone na medicíne. Rosie musí čeliť problémom mladej slobodnej mamičky. Veľmi jej pomáha rodina a neskôr aj nová priateľka Ruby. Vyskúša niekoľko zamestnaní, no jej snom je pracovať v oblasti hotelierstva a raz vlastniť svoj hotel. Hotelmi je, doslova, posadnutá už odmalička. Z každého hotela si berie vzorky šampónov, mydiel. Alex napokon ostáva v Bostone a stáva sa kardiochirurgom. Obaja majú za sebou nevydarené vzťahy. Všetci okolo nich však tajne dúfajú, že sa dajú dokopy, ale oni akoby boli slepí alebo sa báli.

Nie je dôležité či máte päť alebo päťdesiat rokov, sny treba snívať a plniť ich.

Dovolím si tvrdiť, že kniha má hneď dve posolstvá. Prvé: Nikdy neprestať snívať. Nie je dôležité či máte päť alebo päťdesiat rokov, sny treba snívať a plniť ich. Druhé: Je

dôležité mať v živote človeka, priateľa, ktorý tu bude vždy pre vás. V dobrom aj v zlom.

Kniha sa dočkala aj filmového spracovania. U nás ste ho mohli vidieť v kinách začiatkom minulého roka. Myslím, že tento film bol spracovaný celkom dobre. Pozitívom je možno to, že som ho videla skôr, ako som čítala knihu a mala som z neho skvelé pocity. No ak ho porovnam s knihou, samozrejme, kniha je lepšia.

Cestujem sama, Samuel Bjørk

V poslednom čase sa roztrhlo vrece so severskými detektívkami a trilermi. Autori majú vynikajúcu schopnosť pracovať s postavami a ich charaktermi, zápletkami vás udržia v napätí až dokonca a skvelo majú vypracované aj vedľajšie epizódy. K nim sa pridá aj autor Frode Sander Øien, ktorý pod pseudonymom Samuel Bjørk vydal svoj debut Cestujem sama. V novembri by mala vyjsť jeho ďalšia kniha Sova.

Musím pochváliť výber úryvku, pretože neprezradí veľa, ale zaujme natoľko, aby ste knihu nepustili z ruky.

Táto kniha ma upútala už na prvý pohľad vďaka zaujímavej obálke. V siluete dievčatka sa nachádza tmavý les a v pozadí sú letiace vtáky. Kombinácia bieleho základu s modrými a čiernymi prvkami sú v dokonalej harmónii, ktorú dopĺňa anotácia. Musím pochváliť výber úryvku, pretože neprezradí veľa, ale zaujme natoľko, aby ste knihu nepustili z ruky.

Telo mŕtveho dievčatka nájde okoloidúci

zavesené na strome. Oblečené ako bábika, so školskou taškou a s ceduľkou Cestujem sama. Prípadu sa ujme Holger Munch, policajný vyšetrovateľ. Rýchlo však zistí, že sám prípad nedokáže vyriešiť a požiada o pomoc svoju bývalú kolegyňu Miu Krügerovú. Mia je veľmi bystrá a na prípadoch si všimne aj nebadané detaily, má však psychické problémy. Na opustenom ostrove sa utápa v alkohole a v tabletkách a je pripravená zomrieť. Plány jej prekazí práve Holger.

Niektoré opisy miesta činu sú možno až príliš naturalistické a nabehnú vám zimomriavky, no dodáva to príbehu väčšiu vierohodnosť.

Ako zistíte už z úryvku, prvé dievča nebude posledné. Dej je teda dynamický, postupne pribúdajú ďalšie obete až kým... To vám už nemôžem prezradiť, veď si prečítajte sami. Niektoré opisy miesta činu sú možno až príliš naturalistické a nabehnú vám zimomriavky, no dodáva to príbehu väčšiu vierohodnosť. Napätiu pomáhajú krátke kapitoly, striedanie postáv a vedľajšie dejové línie o chlapcovi a o náboženskej sekte. Odbodeniami od hlavnej línie vo vás môže autor vyvolať zmätok, čo je v konečnom dôsledku jeho zámer. Kto je za týmito vraždami sa dozviete až na úplnom konci. Aj keď celý príbeh sa môže zdať mätúci, koniec je jasný.

S. H. V.

Vajanský
tvorivý, vzdelaný
písal, zachraňoval, publikoval
osobnosť slovenského realizmu
Slovák

Peter Múdry (3.A)

Svetozár
pracovitý, najstarší
písal, publikoval, pripravoval
verš jeho bol hladký, vycibrený,
Vajanský

Svetozár
vzdelaný, pracovitý
písal, publikoval, kritizoval
sledoval dianie v Uhorsku
Vajanský

Bianka Palenčárová (2.A)

Vajanský
tvorivý, kritický
písal, prekladal, publikoval
vedúca postava realistov
spisovateľ

Svetozár
múdry, odvážny
pracoval, bojoval, trpel
verš jeho sladkým rytmom plyní
v sonete, tercíne, stanci
Vajanský

Spisovateľ
nebojácny, energický
publikoval, kritizoval, študoval
udával vkus dielam slovenským
Vajanský

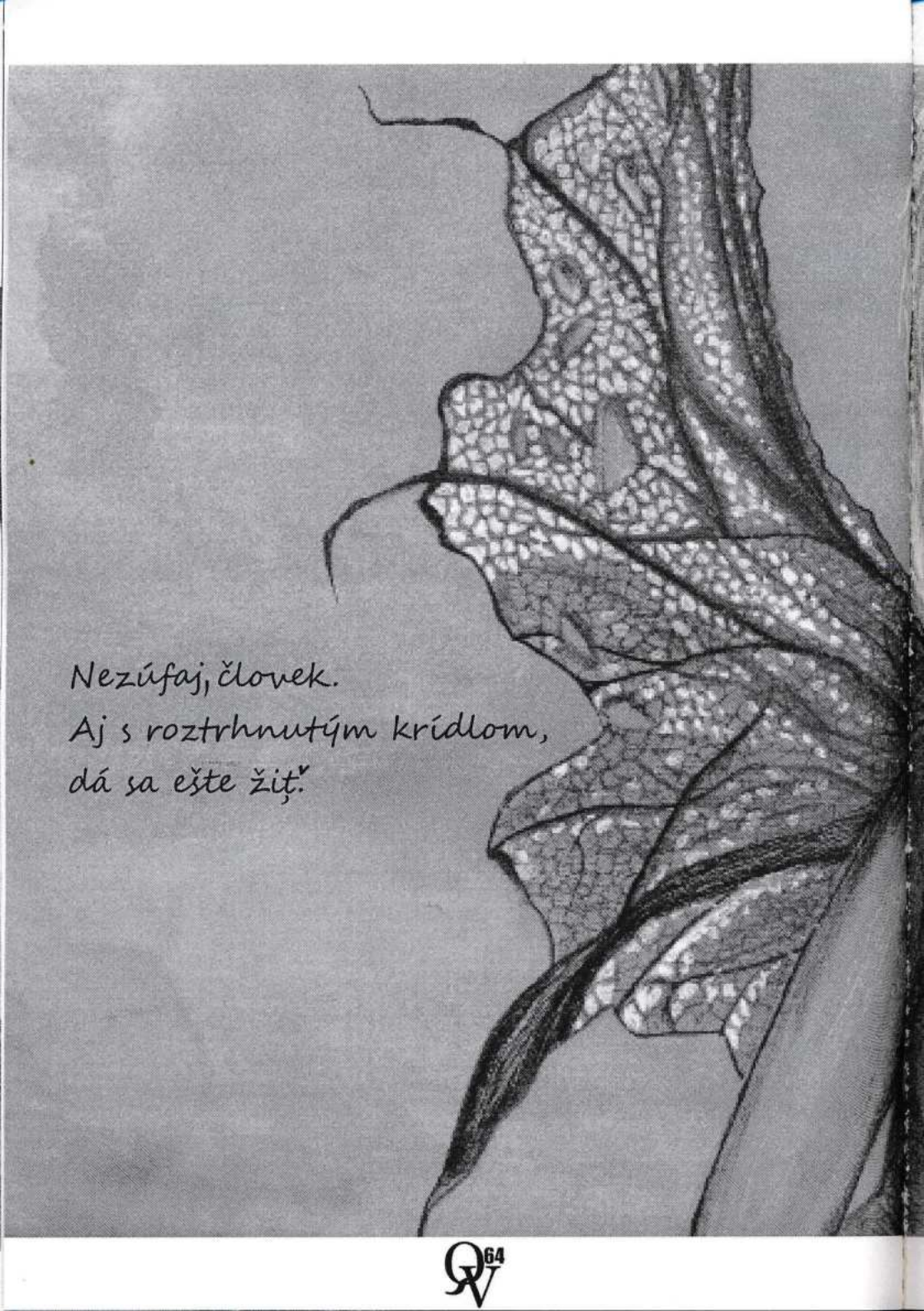
Viktória Vargová (1.A)

Príroda KRÁSNA,
usmieva sa na **všetkých,**
neničme ju tak.

Sme iba *bábky,*
hrá sa s nami život.
VYTRHNEME SA.

Krásna, no aj zlá.
Vraj odteraz až **navždy.**
Sklamala si ma,

Mám **tá** stále rád,
ty vravíš aj ja **teba.**
Skúsme to znova.

Nezúfaj, človek.

Aj s roztrhnutým krídlom,
dá sa ešte žiť.

Vášková 2016

Lotkoviny

p.uč. Koščo: Simona, položte otázku na to, čomu ste nerozumeli.

Sima: Už ani otázku položiť neviem.

p.uč. Koščo: Anton, zatiahnete žalúzie prosím?

Tono: Ktoré konkrétne?

p.uč. Koščo: Konkrétne všetky.

p.uč. Guteková: Tlakový hrmec vynašiel Denis Papin v roku 1681.

Miška: Doteraz ho nemáme doma.

Gabo: V podstate je podstatné vyzdvihnúť podstatu.

Mima počíta body z písomky: 39 a 7 je 78.

p.uč. Kmecová: Čo znamená slovo microwavable?

Tono: Mikrovlnkovateľný.

Zuzka: Prvýkrát za tri roky života na gymnáziu som dostala dvojku zo školskej z matematiky.

Mima: Tomu sa hovorí životné dielo.

p.uč. Juhášová: Was für Frisur hat Mima?

Miška: Mima hat mittellange, braune, glatte Haare.

p.uč. Juhášová: Und was für Frisur hat Radka?

Miška: Schöne.

Adresa redakcie:

Čordákova 50, 040 23 Košice
quovadis@gkmke.sk

Šéfredaktorka:

Zuzana Matiová, 3.A

Grafická úprava:

Radoslava Neubertová, 2.A

Zodpovedná p. uč.:

PaedDr. Helena Čižmárová

Redakčná rada:

Radoslava Neubertová, 2.A

Miriám Vargočková, 2.A

Prispievatelia:

Šimon Mesarč, 3.A

Peter Múdry, 3.A

Dominik Mazar, 3.A

Terézia Bariová, 1.A

Viktória Vargová, 1.A

Anna Marková, 4.A

Patricia Linková, 4.A

Matúš Eperješi, 4.A

Viktória Ontkocová, 4.A

Eva Kozáková, 4.A

Richard Šiňanský, 4.A

Kresby:

Tatiana 'Tanču' Lörincová, EX

Patricia Vašková, 3.A

